

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sosiaaliturvan
muutoksenhakulautakunnasta ja eräiden siihen liittyvien
lakien muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta, joka korvaisi sairausvakuutuslaissa olevat tarkastuslautakuntaa koskevat säännökset. Tarkastuslautakunnan nimi muuttuisi lautakunnan toimintaa paremmin kuvaavaksi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Valtioneuvosto asettaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan viideksi vuodeksi kerrallaan.

Kansaneläkelaitoksen yhteydessä toimivat sosiaalivakuutuslautakunnat lakkautettaisiin ja niiden tehtävät siirrettäisiin sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle. Lautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että lautakunnasta tulisi ensimmäinen muutoksenhakuaste kaikissa niissäkin toimeentulo- ja eläkeasioissa, joissa se tällä hetkellä toimii ylimpänä muutoksenhakuasteena. Lisäksi lautakunnalla olisi oikeus ratkaista Kansaneläkelaitoksen päätöksistä tehtyjä poistohakemuksia.

Lautakunnan organisaatiota ja jaostojen kokoonpanoja muutettaisiin. Lautakunnan päätöksestä olisi mahdollista valittaa vakuutus-oikeuteen kaikissa valitusasioissa. Vakuutus-oikeus olisi jatkossa toimeentuloturvasasioissa ylin muutoksenhakuaste.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	5
1. 1. Johdanto	5
2. Nykytila	6
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	6
Sosiaalivakuutuslautakuntien asema	6
Sosiaalivakuutuslautakunnan henkilöstö ja ratkaisukokoonpanot	6
Tarkastuslautakunnan asema.....	6
Tarkastuslautakunnan henkilöstö.....	7
Valitusasioiden käsittely	7
Kokoonpanot.....	8
Asioiden määrä ja käsittelyajat tarkastuslautakunnassa.....	8
3. Nykytilan arviointi	9
4. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	9
4.1. Tavoitteet	9
4.2. Keskeiset ehdotukset	10
Organisatoriset muutokset	10
Ratkaisukokoonpanojen uudistaminen	11
Viisijäseninen kokoonpano	11
Kolmijäseninen kokoonpano	12
Vahvennettu jaosto ja hallintojaosto.....	12
Poisto-oikeuden laajentaminen	13
5. Esityksen vaikutukset	13
5.1. Taloudelliset vaikutukset	13
Yleistä	13
Henkilöstön muutokset	13
Lautakunnan jäsenet.....	14
Muutoksen kokonaiskustannukset.....	14
5.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	14
6. Asian valmistelu.....	14
7. Riippuvuus muista esityksistä.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	16
1. Lakiehdotusten perustelut.....	16
1.1. Laki sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta.....	16
1 luku. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja jäsenet	16
2 luku. Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa	18

1.2.	Kansaneläkelaki	23
1.3.	Sairausvakuutuslaki	24
17 luku.	Muutoksenhaku	24
20 luku.	Erinäisiä säännöksiä.....	25
1.4.	Perhe-eläkelaki	25
1.5.	Laki lapsen hoitotuesta.....	25
1.6.	Vammaistukilaki	26
1.7.	Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista.....	26
1.8.	Lapsilisälaki	27
1.9.	Äitiysavustuslaki.....	27
1.10.	Sotilasavustuslaki	28
1.11.	Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta.....	29
1.12.	Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta	29
1.13.	Laki maahanmuuttajan erityistuesta	30
1.14.	Tapaturmavakuutuslaki	31
1.15.	Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille	31
1.16.	Työntekijän eläkelaki	32
1.17.	Asumistukilaki	32
2.	Voimaantulo.....	33
3.	Säätämisyjärjestys	33
LAKIEHDOTUKSET		34
	sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta.....	34
	kansaneläkelain muuttamisesta	39
	sairausvakuutuslain muuttamisesta	41
	perhe-eläkelain 33 ja 37 §:n muuttamisesta.....	43
	lapsen hoitotuesta annetun lain muuttamisesta	44
	vammaistukilain muuttamisesta.....	45
	Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 55 ja 58 §:n muuttamisesta.....	46
	lapsilisälain muuttamisesta.....	48
	äitiysavustuslain muuttamisesta.....	49
	sotilasavustuslain muuttamisesta.....	51
	lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta.....	52
	asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta.....	54
	maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain muuttamisesta.....	55
	tapaturmavakuutuslain 53 d §:n muuttamisesta.....	57
	sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 7 ja 8 §:n muuttamisesta	58
	työntekijän eläkelain 140 §:n muuttamisesta	59
	asumistukilain muuttamisesta.....	60

LIITE	62
RINNAKKAISTEKSTIT	62
kansaneläkelain muuttamisesta	62
sairausvakuutuslain muuttamisesta	65
perhe-eläkelain muuttamisesta.....	71
lapsen hoitotuesta annetun lain muuttamisesta.....	72
vammaistukilain muuttamisesta.....	74
Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun	
lain 55 ja 58 §:n muuttamisesta.....	76
lapsilisälain muuttamisesta.....	78
äitiysavustuslain muuttamisesta.....	81
sotilasavustuslain muuttamisesta.....	83
lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta.....	86
asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain	
muuttamisesta.....	89
maahanmuuttajien erityistuesta annetun lain muuttamisesta.....	91
tapaturmavakuutuslain muuttamisesta.....	93
sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille	
annetun lain 7 ja 8 §:n muuttamisesta	95
työntekijän eläkelain 140 §:n muuttamisesta	97
asumistukilain muuttamisesta.....	99

YLEISPERUSTELUT

1. 1. Johdanto

Valtioneuvosto asetti 2 päivänä helmikuuta 2000 komitean, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus toimeentuloturva-asioiden muutoksenhakujärjestelmän uudistamisesta. Komitea sai työnsä päätökseen 31 päivänä lokakuuta 2001 (Toimeentuloturvan muutoksenhaku. Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean mietintö KM 2001:9). Komitea selvitti muutoksenhakujärjestelmän uudistamistarpeita kokonaisuutena, johon kuuluvat toimeentuloturvan muutoksenhaun eri vaiheet.

Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean toimeksiannossa todettiin, että toimeentuloturva-asioita koskevien valitusten suuren määrän vuoksi ja erityisen asiantuntemuksen turvaamiseksi lautakuntajärjestelmä on tarkoituksenmukaista säilyttää. Komitea ehdotikin, että muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena toimivat edelleen lautakuntatyypiset muutoksenhakuelimet. Komitea selvitti muutoksenhakumenettelyä eri lautakunnissa ja mahdollisuuksia lautakuntajärjestelmän ja niissä noudatettavan menettelyn selkeyttämiseen ja yhdenmukaistamiseen. Komitea laati ehdotuksen muutoksenhakulautakuntien kehittämislinjoiksi.

Komitea katsoi, että tarkastuslautakunnan ja sosiaalivakuutuslautakuntien yhdistämisellä yhdeksi valtakunnalliseksi muutoksenhakulautakunnaksi olisi useita etuja. Yhdistämisen jälkeen valitustie olisi kaksiasteinen, kuten muissakin toimeentuloturva-asioissa, eli ensimmäisenä vaiheena olisi muutoksenhakulautakunta ja toisena vaiheena toimeentuloturva-asioita käsittelevä tuomioistuin. Uudella muutoksenhakulautakunnalla ei myöskään olisi enää hallinnollisia yhteyksiä Kansaneläkelaitoksen aluekeskuksiin, kuten sosiaalivakuutuslautakunnilla nykyisin on. Myöskin valitusten ratkaisukäytäntö ja menettelytavat asioiden käsittelyssä voisivat olla alueellisesti nykyistä yhdenmukaisempia, kun asiat eivät hajaantuisi viiteen eri sosiaalivakuutuslautakuntaan ratkaistavaksi. Sosiaalivakuutuslautakuntien ja tarkastuslauta-

kunnan yhdistämisessä uudeksi toimeentuloturva-asioita käsitteleväksi muutoksenhakulautakunnaksi ei olisi kyse pelkästään toimielinten yhdistämisestä, vaan kaksiasteisen lautakuntavaiheen muuttaminen yksiasteiseksi.

Komitea totesi myös, että ensimmäisenä asteena sosiaalivakuutusasioissa toimivista lautakuntien nimistä ei opintotuen muutoksenhakulautakuntaa lukuun ottamatta ilmene, että kyseessä on muutoksenhakuasioita käsittelevä lainkäyttöelin. Nimet, joihin sisältyy ”valituslautakunta” tai ”muutoksenhakulautakunta” kuvaisivat lautakuntien asemaa nimenomaan valitus- ja muutoksenhakuasioita käsittelevinä lautakuntina. Komitea ei kuitenkaan päätenyt yksimieliseen esitykseen tarkastuslautakunnan uudesta nimestä.

Komitea käsitteli muutoksenhakulautakuntien asemaa riippumattomana lainkäyttöelimenä. Komiteamietinnössä todetaan, että muutoksenhakulautakuntien tehokkaan ja yhdenmukaisen ratkaisukäytännön kannalta olisi perusteltua, että puheenjohtajat olisivat päätoimisia ja toistaiseksi nimitettyjä. Tämä vahvistaisi myös lautakuntien organisatorisesti itsenäistä asemaa.

Sosiaalivakuutusasioiden muutoksenhakujärjestelmä koostuu pääsääntöisesti ensimmäisenä valitusasteena toimivista lautakunnista ja ylimpänä muutoksenhakuasteena toimivasta vakuutusosikeudesta.

Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean ehdotusten mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakujärjestelmää on pyritty yhtenäistämään siten, että valtioneuvosto asettaisi kaikki muutoksenhakulautakunnat viideksi vuodeksi kerrallaan ja että muutoksenhakulautakunnilla olisi päätoiminen puheenjohtaja. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan, työttömyysturvalautakunnan, valtion eläkelautakunnan ja kuntien eläkelautakunnan osalta säännöksiä on jo muutettu siten, että kaikkien lautakuntien toimikausi on yhteneväisesti viisi vuotta. Sen sijaan tarkastuslautakunta asetetaan lain mukaan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Nyt annettavalla hallituksen esityksellä jätetään vuoden 2003 alusta aloitettua muutoksenhakujärjestelmän selkeyttämistä. Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean tavoitteiden mukaisesti tulevaisuudessa kaikissa toimeentuloturva-asioissa olisi ensimmäisenä muutoksenhakuasteena valituslautakunta ja ylimpänä muutoksenhakuasteena toimisi eräin poikkeuksin vakuutusosoikeus.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Sosiaalivakuutuslautakuntien asema

Sosiaalivakuutuslautakunnista säädetään sairausvakuutuslaissa (1224/2004) ja valtioneuvoston asetuksessa sosiaalivakuutuslautakunnasta (243/2005). Sosiaalivakuutuslautakunnan toimialueena on Kansaneläkelaitoksen määräämä vakuutusalue. Sosiaalivakuutuslautakunta on nykyään viisi: Etelä-Suomen sosiaalivakuutuslautakunta Lahdessa, Länsi-Suomen sosiaalivakuutuslautakunta Seinäjoella, Lounais-Suomen sosiaalivakuutuslautakunta Turussa, Itä-Suomen sosiaalivakuutuslautakunta Kuopiossa ja Pohjois-Suomen sosiaalivakuutuslautakunta Oulussa. Sosiaalivakuutuslautakunnat toimivat Kansaneläkelaitoksen aluekeskusten yhteydessä.

Sosiaalivakuutuslautakunnat ja tarkastuslautakunta muodostavat kaksiasteisen lautakuntakokonaisuuden, joissa molemmissa käsitellään valituksia Kansaneläkelaitoksen päätöksistä. Sosiaalivakuutuslautakunnat käsittelevät ensimmäisenä asteena sairausvakuutuslain mukaisia etuuksia koskevia valituksia, lukuun ottamatta työterveyshuollon korvausta koskevia Kansaneläkelaitoksen keskushallinnon päätöksiä. Muita sosiaalivakuutuslautakuntien toimivaltaan kuuluvia etuuksia ovat lomakustannuskorvaus-, lapsilisä-, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki sekä osittainen hoitoraha-, äitiysavustus-, adoptiotuki ja sotilasavustusasioita koskevat Kansaneläkelaitoksen etuuspäätökset. Sosiaalivakuutuslautakunnissa käsitellään vuosittain noin 6 000 asiaa, joista lähes puolet Etelä-Suomen sosiaalivakuutuslautakunnassa.

Sairausvakuutuslain mukaan valtioneuvos-

to asettaa sosiaalivakuutuslautakunnan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto on asettanut 11.8.2004 tekemällään päätöksellä kaikki sosiaalivakuutuslautakunnat nelivuotiskaudelle, ajalle 1.9.2004 – 31.8.2008. Sosiaalivakuutuslautakuntien toimintamenot rahoittaa Kansaneläkelaitos. Vuonna 2005 sosiaalivakuutuslautakuntien toimintamenot olivat yhteensä 1,1 miljoonaa euroa.

Sosiaalivakuutuslautakunnan henkilöstö ja ratkaisukokoonpanot

Sairausvakuutuslain mukaan sosiaalivakuutuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, yksi lääkärijäsen ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustava jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus. Puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa määrättäessä Kansaneläkelaitokselle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Vastaavasti lääkärijäsenten osalta Terveystieteiden tutkimuskeskukselle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen.

Tammikuussa 2006 sosiaalivakuutuslautakunnissa työskenteli yhteensä 13 esittelijää. Heistä kuusi oli vakinaisessa työsuhteessa ja seitsemän määräaikaisessa työsuhteessa. Viimeksi mainituista kolme esittelijää oli osa-aikaisessa työsuhteessa.

Sairausvakuutuslain mukaan lautakunta on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä kahden muun jäsenen saapuvilla ollessa. Käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen riippuu olennaisesti lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee yhden paikalla olevan jäsenen olla lääkäri.

Tarkastuslautakunnan asema

Tarkastuslautakunta toimii muutoksenhakuasteena Kansaneläkelaitoksen toimialaa koskevissa asioissa joitain poikkeuksia lukuun ottamatta. Tarkastuslautakunnan organisaatiosta säädetään sairausvakuutuslaissa (1224/2004) ja tarkastuslautakunnasta annettussa asetuksessa (244/2005). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on toimia joko ensim-

mäisen tai toisen asteen muutoksenhakuelimenä sosiaaliturva-asioissa siten kuin sosiaaliturvalainsäädännössä säädetään. Sairausvakuutuslain mukaan valtioneuvosto asettaa tarkastuslautakunnan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Tarkastuslautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena kansaneläkettä, perhe-eläkettä, eläkkeensaajien hoitotukea, lapsen hoitotukea ja vammaistukea koskevissa asioissa, sekä Kansaneläkelaitoksen käsittelemissä kuntoutusasioissa, eläkkeensaajan asumistukea ja yleistä asumistukea, maahanmuuttajien erityistukea ja pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketukea koskevissa asioissa. Näissä asioissa on mahdollista valittaa tarkastuslautakunnan päätöksestä vakuutusoikeuteen. Ylimpänä muutoksenhakuasteena tarkastuslautakunta toimii sairausvakuutusasioissa, lasten kotihoidon tukea ja yksityisen hoidon tukea, lapsilisää, äitiysavustusta ja sotilasavustusta koskevissa asioissa. Näissä asioissa sosiaalivakuutuslautakunnat ovat ensimmäisenä muutoksenhakuasteena.

Tarkastuslautakunnassa käsitellään valitusasioita seuraavien lakien nojalla: kansaneläkelaki (347/1956), sairausvakuutuslaki (1224/2004), perhe-eläkelaki (38/1969), laki lapsen hoitotuesta (444/1969), vammaistukilaki (124/1988), laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista (566/2005), asumistukilaki (408/1975), rintamasotilaseläkelaki (119/1977), laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä (988/1988), eläkkeensaajien asumistukilaki (591/1978), lapsilisälaki (796/1992), äitiysavustuslaki (477/1993), sotilasavustuslaki (781/1993), laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta (1573/1993), laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996), laki maahanmuuttajan erityistuesta (1192/2002) ja laki eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta (39/2005).

Tarkastuslautakunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla.

Tarkastuslautakunnan henkilöstö

Tarkastuslautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, joka on tähän tehtävään mää-

rätty enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan, sekä vakinainen henkilökunta, jonka muodostaa esittelijät, notaarit ja toimistohenkilökunta. Yksi esittelijöistä toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä. Tarkastuslautakunnan vakinainen henkilökunta puheenjohtaja mukaan lukien muodostuu 32 henkilöstä vuonna 2005. Tarkastuslautakunta toimii jaostoihin jakautuneena. Tarkastuslautakunnan vakinainen henkilökunta valmistelee valitusasiat jaostokäsittelyä varten ja huolehtii jaostokäsittelyn jälkeen valitusasian annettavan päätöksen vaatimista jälkitoimista.

Sairausvakuutuslain 17 luvun 7 §:n 2 momentin mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja sekä tarpeellinen määrä sivutoimisia varapuheenjohtajia ja muita jäseniä, joiden tulee olla sosiaalivakuutukseen perehtyneitä. Valtioneuvosto määrää jäsenet enintään 4 vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajalla, varapuheenjohtajalla ja vähintään kahdella muulla jäsenellä tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus. Muista jäsenistä ainakin kahden tulee olla lääkäri. Muille jäsenille kuin puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille määrätään henkilökohtaiset varajäsenet. Lain mukaan lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena. Valtioneuvosto on viimeksi päätöksellään 8 päivänä joulukuuta 2005 asettanut tarkastuslautakunnan kolmivuotiskaudeksi ajalle 1.1.2006 – 31.12.2008.

Valitusasioiden käsittely

Valitusasiat saapuvat tarkastuslautakuntaan sen jälkeen, kun valitus on jätetty Kansaneläkelaitoksen toimistoon ja Kansaneläkelaitos on tutkinut edellytykset itseoikaisulle. Kansaneläkelaitoksen tulee oikaista päätöksensä, jos se hyväksyy kaikki valituksessa esitetyt vaatimukset. Mikäli se ei hyväksy kaikkia valituksessa esitettyjä vaatimuksia, sen on siirrettävä valitus, oma lausuntonsa sekä valitusasiaan liittyvät asiakirjat tarkastuslautakuntaan. Asia tulee vireille tarkastuslautakunnassa, kun lautakunnan toimisto kirjaa valitusasian saapuneeksi. Asian ratkaisemisen jälkeen valitusasian vireilläolo tarkastuslautakunnassa päättyy päätöksen postittamiseen valituksen tehneelle henkilölle.

Tarkastuslautakunnassa toimii niin sanottu notaari-esittelijä -työpari, joka työskentelee

siten, että notaari valmistelee Kansaneläkelaitoksesta saapuneista asiakirjoista taustamuistion esittelijää varten ja esittelijä laatii esityksensä taustamuistion ja käytössä olevien asiakirjojen perusteella. Esittelijän valmisteluvelvollisuus viikossa on 25 valitusasiaa. Esittelijä esittelee valmistelemansa asiat tarkastuslautakunnan jaoston istunnossa.

Sairausvakuutuslakia muutettiin 1.4.1999 alkaen siten, että menettelyssä tarkastuslautakunnassa noudatetaan hallintolainkäyttöä (586/1996). Tämän myötä suulliset käsittelyt tarkastuslautakunnassa tulivat mahdollisiksi. Suullisia käsittelyjä on lain voimaantulon jälkeen järjestetty kaksi. Hallintolainkäyttölain soveltamista koskeva säännös sisältää sairausvakuutuslain 17 luvun 8 §:ään.

Kokoonpanot

Sairausvakuutuslain mukaan lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena. Vuonna 2006 tarkastuslautakunnassa toimii neljä jaostoa. Kukin jaosto kokoontuu säännöllisesti kerran viikossa. Jaostolle valmistellaan kaikenlaisia asioita. Lääkärjäsen osallistuu pääsääntöisesti jokaiseen jaoston istuntoon, koska esittelijät valmistelevat jokaiseen istuntoon sekä lääketieteellisiä että lainopillisia asioita.

Lain mukaan jaostoon kuuluu puheenjohtaja, vähintään yksi lakimiesjäsen ja lääkärijäsen ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Jaosto on päätösvaltainen, kun paikalla on jaoston puheenjohtaja ja kolme muuta jaoston jäsentä. Mikäli asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee yhden saapuvilla olevan jäsenen olla lääkärijäsen.

Kun asia on tarkastuslautakunnan jaostolla päätetty, notaari osallistuu päätöksen tekniiseen valmisteluun. Päätöksen valmistelun loppuvaiheessa esittelijä tarkistaa päätöksen, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja lukee päätöksen läpi ja päätös postitetaan esittelijän allekirjoituksella varustettuna valituksen tehneelle henkilölle. Päätökseen kirjataan myös jaostossa päätöksentekoon osallistuneiden jaoston jäsenten nimet.

Sairausvakuutuslain mukaan tarkastuslautakunta voi käsitellä asian myös täysistunnossa.

Tarkastuslautakunnasta annetun asetuksen mukaan tarkastuslautakunnassa päätettävät hallintoasiat ratkaistaan puheenjohtajistossa, joka koostuu tarkastuslautakunnan puheenjohtajasta ja kaikista varapuheenjohtajista.

Asioiden määrä ja käsittelyajat tarkastuslautakunnassa

Tarkastuslautakuntaan saapui vuonna 2005 lähes 14 000 valitusasiaa. Tarkastuslautakunnassa käsiteltiin vuonna 2005 yhteensä noin 11 000 asiaa. Tarkastuslautakunnassa käsiteltävät valitusasiat jakaantuvat 19 asiar ryhmään. Suurimpia asiarhymiä olivat yleinen asumistuki (3 080 asiaa), kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke (2 732 asiaa) ja eläkkeensaajien hoitotuki (1 947 asiaa). Sairausvakuutusasioita tarkastuslautakuntaan saapui vuonna 2005 yhteensä 892 kappaletta, lasten kotihoidon tukiasioita 121 kappaletta, lapsilisäasioita 74 kappaletta, so-tilasavustusasioita 24 kappaletta ja äitiysavustusta koskevia valituksia 2 kappaletta. Sosiaalivakuutuslautakuntien kautta tarkastuslautakuntaan saapui näin ollen vuonna 2005 yhteensä 1 113 valitusasiaa.

Vuoden 2005 lopussa tarkastuslautakunnassa oli käsittelemättömiä asioita noin 12 000 kappaletta. Kansaneläkelaitoksesta saapuneiden asioiden muutosprosentti kaikissa asioissa tarkastuslautakunnassa oli 11,9. Keskimäärin 15 prosentissa tarkastuslautakunnassa ratkaistuissa asioissa valitettiin vakuutusosoikeuteen. Vakuutusosoikeudessa muuttui 16,9 prosenttia tarkastuslautakunnan päätöksistä. Keskimääräinen valitusasian käsittelyaika oli tarkastuslautakunnassa 9 kuukautta ja 10 päivää vuonna 2005.

Tarkastuslautakuntaan saapuvien valitusasioiden lukumäärä on kasvanut 2000 – luvulla runsaasta 10 000 valitusasiasta (2000) noin 14 000 valitusasiaan. Suuret käsiteltävät asiamäärät suhteessa tarkastuslautakunnan voimavaroihin ovat johtaneet käsittelyaikojen pidentymiseen. Siihen on vaikuttanut myös toteutunut hallintolainkäyttölain muutos, joka vaatii päätösten entistä parempaa perustelemista.

Tarkastuslautakunnan käsittelemissä toimeentuloturva-asioissa korostuu asian kiireellisyys, sillä esimerkiksi eläkettä tai päivä-

rahaa koskevassa asiassa on usein kysymys hakijan perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaisesta perustoimeentulosta. Viranomaisten ja tuomioistuinten toiminnan joutuisuus on yksilön oikeusturvan kannalta tärkeää. Eduskunnan oikeusasiamies on kannanotoissaan ja tarkastuslautakuntaan tekemässään tarkastuksessa korostanut lautakunnan vastuuta välituksen kokonaiskäsitteilyajan muodostumisessa.

3. Nykytilan arviointi

Tarkastuslautakunnasta on kehittynyt laajalainen toimeentuloturva-asioiden muutoksenhakuelin. Osassa valitusasioista tarkastuslautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena ja osassa ylimpänä muutoksenhakuasteena. Kaikissa tarkastuslautakunnassa käsiteltävissä asioissa muutosta haetaan Kansaneläkelaitoksen päätökseen. Muutoksenhaku eriytyy asiaryhmästä riippuen siten, että eräissä asioissa muutosta haetaan ensin alueellisesta sosiaalivakuutuslautakunnasta. Sosiaalivakuutuslautakunnan päätöksestä voidaan valittaa tarkastuslautakuntaan, jonka päätökseen ei ole muutoksenhakuoikeutta.

Suurimmassa osassa tarkastuslautakunnassa käsiteltävistä asiaryhmistä tarkastuslautakunta on ensimmäinen muutoksenhakuaste, ja sen päätöksestä on mahdollista valittaa vakuutusosoikeuteen.

Poikkeuksellisesti haettaessa muutosta Kansaneläkelaitoksen keskushallinnon työterveyshuollon korvausta koskevassa asiassa antamaan päätökseen on tarkastuslautakunta ainoa muutoksenhakuelin eli Kansaneläkelaitoksen keskushallinnon työterveyshuollon korvauksia koskevissa asioissa ei ole kaksiasteista valitustietä.

Toimeentuloturvan muutoksenhakujärjestelmää on esitetty yksinkertaistettavaksi. Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitea esitti, että tämä toteutettaisiin osaltaan lakauttamalla sosiaalivakuutuslautakunnat ja kehittämällä nykyistä lautakuntajärjestelmää siten, että kaikissa toimeentuloturva-asioissa olisi kaksiportainen muutoksenhaku. Muutoksenhaun ensimmäisenä asteena olisi lautakunta ja ylimpänä vakuutusosoikeus. Toimeentuloturva on yksi kokonaisuus, jossa on useita etuuksia. Muutoksenhakujärjestelmän

yhdenmukaisuus on tämänkin vuoksi toivottavaa.

Muutoksenhakulautakunnan toimiminen riippumattomana lainkäyttöelimenä edellyttää, että se ei toimi organisatorisesti niiden laitosten tai viranomaisten yhteydessä, joiden päätöksistä lautakuntaan valitetaan. Koska sosiaalivakuutuslautakunnat toimivat nykyisin Kansaneläkelaitosten rahoituksella Kansaneläkelaitosten aluekeskusten yhteydessä, riippumattomuusnäkökohdan ei voida katsoa tältä osin täyttyvän.

Tarkastuslautakuntaa koskevat säännökset sisältyvät nykyisin yhteen keskeiseen etuuslakiin, sairausvakuutuslakiin. Oikeusturvan saamisen kannalta olisi selvempää, jos muutoksenhakulautakunnan organisaatiosta säädettäisiin omassa laissaan ja etuuslakeihin jäisivät vain muutoksenhakuoikeutta ja muutoksenhakumenettelyä koskevat sisällölliset säännökset.

4. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

4.1. Tavoitteet

Tavoitteena on yhdenmukaistaa muutoksenhakujärjestelmää toimeentuloturva-asioissa Kansaneläkelaitoksen etuusasioissa tekemien päätösten osalta. Esitys perustuu toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean ehdotuksiin (Toimeentuloturvan muutoksenhaku. Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean mietintö KM 2001:9). Tavoitteena on, että toimeentuloturva-asioissa on kaksiasteinen muutoksenhakujärjestelmä, jossa ensimmäisenä asteena toimivat muutoksenhakulautakunnat ja toisena oikeusasteena vakuutusosoikeus. Tavoitteena on myös valituksen käsittelyaikojen lyhentäminen sekä hallintolainkäyttölain menettelysäännösten toteutumisen varmistaminen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toiminnassa.

Ehdotettava uudistus merkitsisi käsiteltävien asioiden lisääntymistä tarkastuslautakunnassa. Tarkastuslautakuntaan on arvioitu saapuvan jatkossa noin 20 000 asiaa vuodessa. Määrä on suuri, mutta muihin lautakuntamuotoisiin muutoksenhakuasteisiin verrattuna riittävällä henkilöstöllä, kokoonpanojen uudistamisella sekä järjestelemällä tarkastus-

lautakunnan toimintaa aiempaa tehokkaammaksi pystytään valitusasiat keskittämään yhteen lautakuntaan ja saavuttamaan näin yhdenmukaisella muutoksenhakujärjestelmällä saavutettavissa olevat edut.

4.2. Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että säädettäisiin erillinen laki sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta. Etuuslait sisältäisivät jatkossa muutoksenhakua koskevat säännökset ja ainostaan viittaussäännöksen muutoksenhakulautakunnan organisaatiosta säädettyyn erillislakiin. Sairausvakuutuslain 17 luvun 6 §:n mukaiset sosiaalivakuutuslautakunnat lakkautettaisiin ja niiden käsittelemät asiat siirrettäisiin nykyisen tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunnan nimi muutettaisiin sen toimintaa paremmin kuvaavaksi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Tämä merkitsisi sitä, että valitukset sairausvakuutusasioissa, lapsilisäasioissa, lasten kotihoidon tukea ja yksityisen hoidon tukea koskevilla asioissa, sotilasavustusasioissa ja äitiysavustusta koskevilla asioissa ohjautuisivat nykyisten viiden alueellisen sosiaalivakuutuslautakunnan sijasta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi valitusoikeus vakuutusoi-keuteen.

Esityksessä ehdotetaan, että myös että sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja ja uusi, päätoiminen varapuheenjohtaja määrättäisiin tehtäviinsä toistaiseksi. Tämä muutos olisi toiminnan tehostamisen ja yhdenmukaisen ratkaisukäytännön kannalta perusteltua. Lisäksi tarkastuslautakunnan toimikausi pidennettäisiin viiteen vuoteen. Nämä muutokset vahvistaisivat perustuslain edellyttämällä tavalla tarkastuslautakunnan organisatorisesti itsenäistä asemaa ja riippumattomuutta.

Organisatoriset muutokset

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan organisaatiota ehdotetaan muutettavaksi siten, että lautakuntaan perustettaisiin nykyisen päätoimisen puheenjohtajan viran lisäksi toi-

nen päätoiminen varapuheenjohtajan virka. Ehdotetaan, että jatkossa molemmat puheenjohtajat olisivat virkaansa toistaiseksi nimitettyjä. Muutos vahvistaisi lautakunnan ja puheenjohtaja-tuomarin riippumattomuutta ja muutoksenhakulautakunnan edellytyksiä toimia sosiaaliturva-asioissa ensimmäisenä oikeusasteena. Puheenjohtaja johtaisi muutoksenhakulautakuntaa ja vastaisi sen toiminnasta sekä valvoisi laintulkinnan yhdenmukaisuutta muutoksenhakulautakunnan ratkaisussa. Lisäksi päätoimisen puheenjohtajan tehtäviin kuuluisi hallinnollisten asioiden hoitaminen siten kuin erikseen työjärjestyksessä määrättäisiin. Sekä päätoiminen puheenjohtaja että päätoiminen varapuheenjohtaja toimisivat jaostojen puheenjohtajina. Päätoimisen varapuheenjohtajan tehtävistä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan tulisi käsiteltäväksi sosiaalivakuutuslautakuntien lakkauttamisen jälkeen noin 20 000 valitusasiaa vuodessa. Jotta näin suuren asiamäärän käsitteleminen olisi mahdollista, olisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan saatava asiamäärää vastaavat esittelijäresurssit. Esittelijälisätyövoimaa on arvioitu tarvittavan lisää sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa 11 esittelijän verran. Lisäksi asioiden käsittelymäärän lisääntyminen vaatisi toimistohenkilökunnan määrän lisäämistä arviolta kolmella henkilötyövuodella.

Tarkastuslautakunnalla on palveluksessaan 12 notaaria. Tarkastuslautakunnassa on arvioitu, että notaarityövoimaa ei tarvitse lisätä nykyisestä, vaan tarkastuslautakunnan työskentelymalleja muutettaisiin siten, että notaarit valmistelisivat valitusasian käsittelymuistion ja valmistelu siirtyisi muulta osin esittelijälle. Näin purettaisiin tarkastuslautakunnassa tällä hetkellä oleva esittelijä-notaarityöparityöskentely.

Tarkastuslautakunnassa työskentelee tällä hetkellä 32 työntekijää. Jos lisäys on arviolta 15 työntekijää, tarkastuslautakunnan henkilökuntaan kuuluvien lukumäärä olisi lähemmäs 50 työntekijää. Tarkastuslautakunnassa toimitetuissa työtyytyväisyyskyselyissä on ollut toiveena, että lautakunnan johdolla olisi nykyistä enemmän aikaa paneutua henkilöstöasioihin. Ottaen myös huomioon muutok-

senhakulautakunnassa juuri voimaan tullut palkkausjärjestelmäuudistus, joka edellyttää muun muassa säännöllisesti vuosittain toteutettuja esimies-alaiskeskusteluja, tarvittaisiin lautakunnassa lisävoimavaroja henkilöstöasioiden hoitamiseen. Ehdotettava päätoimisen varapuheenjohtajan virka toisi lisäresursseja myös henkilöstöasioiden hoitamiseen, ja hänen tehtäviinsä kuuluisi myös käydä osan esittelijöistä kanssa esimiesalaiseskusteluja.

Jaostojen lukumäärää ehdotetaan lisättäväksi sosiaalivakuutuslautakunnasta siirtyvien valitusasioiden johdosta. Lautakunnassa toimisi jatkossa kuusi jaostoa. Lautakuntaan nimettävien jäsenten lukumäärä on säännelty laissa.

Ratkaisukokoonpanojen uudistaminen

Sosiaalivakuutuslautakuntien lakkauttamisen jälkeen tarkastuslautakuntaan saapuvien valitusten määrä lisääntyy arviolta kolmanneksella nykyisestä. Sen vuoksi on perusteltua, että tarkastuslautakunnan toimintaa kehitetään ja ratkaisukokoonpanoja tarkistetaan. Tarkastuslautakunnan jaostojen päätösvaltaisia kokoonpanoja uudistettaisiin siten, että etuusasiat jakaantuisivat asian laadusta riippuen joko käsiteltäväksi viisijäsenisessä tai kolmijäsenisessä kokoonpanossa. Muutoksenhakulautakunnassa olisi mahdollisuus käsitellä asioita myös vahvennetussa jaostossa.

Perustuslakivaliokunta on katsonut lausunnoissaan (PeVL 4/1982vp ja PeVL 2/2006vp) oikeusturvan yleensä edellyttävän, että muutoksenhakuomioistuimet toimivat monijäsenisinä. Monijäsenisen kokoonpanon voidaan arvioida lisäävän käsiteltävien asioiden monipuolista harkintaa ja siten oikeusturvaa. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että oikeusturvan kannalta on toisaalta merkitystä myös asioiden käsittelyn joutuisuudella. Päätösvaltaisen kokoonpanon keventäminen käsittelyn asianmukaisuutta vaarantamatta mahdollistaa tuomioistuimien voimavarojen oikean kohdentamisen esimerkiksi vaativien ja vähemmän vaativien asioiden käsittelyyn. Tämä osaltaan tehostaa ratkaisutoimintaa niin, että asiat tulevat käsitellyksi perustuslain edellyttämällä tavalla ilman aiheetonta viivästystä.

Lautakunnan asioiden käsittelyssä on syytä

painottaa henkilöiden perustuslain 19 §:n 2 momentin tarkoittamien perustoimeentuloon olennaisesti vaikuttavien etuusasioiden käsitelyä. Sen vuoksi tarkastuslautakunnan eri kokoonpanoista säädettäisiin nykyistä tarkemmin. Muutoksella pyritään ottamaan huomioon myös lautakunnan käytettävissä olevat voimavarat siten, että oikeustieteellisen koulutuksen saaneen esittelijän työpanosta voitaisiin hyödyntää nykyistä enemmän. Eri kokoonpanojen selkeyttämisen vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi myös aiemmin tarkastuslautakuntaa koskevaan asetukseen sisältyvä säännös lautakunnan täysistunnosta.

Muutoksenhakulautakunnan jäsenet olisivat nykyiseen tapaan sivutoimisia, ja heiltä edellytettäisiin muutoksenhakijoiden olosuhteisiin ja sosiaalivakuutukseen perehtyneisyyttä. Nimittämismenettelyssä otettaisiin huomioon eduskunnan alaisen Kansaneläkelaitoksen hoitamien asioiden yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Kysymys lääkärijäsenten valinnasta vakuutusjärjestelmiin on ollut esillä usean vuoden ajan. Erityistä huomiota on kiinnitetty hyvän hallinnon edellyttämään menettelyyn, jolla muutoksenhakujärjestelmään saataisiin nimityksi vakuutuslääketiedettä ja sosiaaliturvaa tuntevia lääkärijäseniä. Tarkoituksena on, että valtioneuvosto määräisi, kuten nykyisin, sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä lääkärijäsenet ja lääkärivarajäsenet muutoksenhakulautakuntaan. Tulevaisuudessa lääkärijäsenen tehtävän täyttöä ko skevan esityksen tekemistä varten tehostettaisiin hallinnollista yhteistyötä Suomen Lääkäriliiton kanssa, jotta muutoksenhakulautakuntaan saataisiin jatkossakin sosiaalivakuutukseen ja vakuutuslääketieteeseen perehtyneitä lääkärijäseniä.

Viisijäseninen kokoonpano

Viisijäseniseen ratkaisukokoonpanoon kuuluisi puheenjohtaja ja neljä jäsentä. Kokoonpanoon kuuluisivat tällöin puheenjohtaja, lakimiesjäsen, lääkärijäsen sekä kaksi muutoksenhakijoiden olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Jaosto olisi päätösvaltainen, kun jaoston kokouksessa olisivat läsnä puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä edellyttäen, että ratkaisukokoonpano olisi asiasta yksimielinen. Tämä edellyttäisi, että ratkaisu-

kokoonpanoon kuuluvat jäsenet olisivat yksimielisesti kirjallisesti yhtyneet ennen kokousta esittelijän esitykseen, jota kokouksessa ei enää muuteta.

Viisijäsenisessä laajassa kokoonpanossa käsiteltäisiin etuusasiat, jotka edellyttäisivät muutoksenhakijoiden olosuhteiden tuntemusta edustavien jäsenten kuulumista ratkaisukokoonpanoon. Tällaisia etuuksia olisivat työkyvyttömyyseläketä, sairausvakuutuksen päivärahaetuksia (sairauspäiväraha, vanhempainpäiväraha sekä erityishoitoraha), eläkkeensaajien hoitotukea, vammaistukea, lasten hoitotukea tai kuntoutusrahaa koskevat asiat. Myös vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta tai vaikeavammaisen lääkinllistä kuntoutusta, työterveyshuollon korvauksia, maahanmuuttajan erityistukeen ja asumisperusteiseen sosiaaliturvaan liittyvät kysymykset käsiteltäisiin aina viisijäsenisessä kokoonpanossa. Arviolta 11 000 valitusasiaa tulisi käsiteltäväksi viisijäseniseen kokoonpanoon vuonna 2007.

Kolmijäseninen kokoonpano

Esityksen mukaan kolmijäseniseen ratkaisukokoonpanoon kuuluisi puheenjohtaja ja kaksi lakimiesjäsentä tai puheenjohtaja, lakimiesjäsen ja lääkärijäsen. Jaosto olisi päätösvaltainen myös, kun istunnossa paikalla olisivat puheenjohtaja ja yksi lakimiesjäsen tai lääkärijäsen. Tämä edellyttäisi, että ratkaisukokoonpanoon kuuluva jäsen olisi yhtynyt ennen kokousta esittelijän esitykseen, jota kokouksessa ei enää muuteta. Kokoonpanossa käsiteltäviä asioita olisivat muut muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan säädetty valitusasiat kuin mitä laissa säädetäisiin suoraan viisijäsenisen kokoonpanon käsiteltäväksi. Lääkärijäsen osallistuisi asian käsittelyyn silloin, kun lääketieteellinen selvitys voisi vaikuttaa asian ratkaisuun. Kolmijäsenisessä kokoonpanossa käsiteltäväksi tulisi vuonna 2007 arviolta noin 9 000 valitusasiaa.

Jos käsiteltävä asia on muutoksenhakijan toimeentulon tai olosuhteiden johdosta hyvin merkittävä tai mikäli asialla on lain soveltamisen kannalta suuri merkitys esimerkiksi asian ennakkotapausuonteiden vuoksi, tulee etuusasian käsittely siirtää aina viisijäseni-

sessä kokoonpanossa käsiteltäväksi.

Muutoksenhakulautakunnassa jokaisessa jaostossa toimittaisiin sekä kolmi- että viisijäsenisessä kokoonpanossa. Nykyisen käytännön mukaisesti valituksen peruuttamista koskevat asiat ja tutkimatta jättämisasiat voitaisiin käsitellä kummassakin kokoonpanossa suoraan istuntoon tuotuna, ilman valitusasioiden kierrättämistä lautakunnan jäsenillä. Valitusasioiden poistamista ja palauttamista koskevat asiat kiertäisivät ennakolta jäsenillä ja ne ratkaistaisiin joko kolmi- tai viisijäsenisessä jaostossa asian laadun mukaan. Muutos mahdollistaisi tarkastuslautakunnassa entistä nopeamman valitusasioiden käsittelyn sekä kertyneiden valitusjonojen purkamisen. Mainittujen etuusasioiden käsittely nykyistä suppeammassa kokoonpanossa vapauttaisi voimavaroja muiden asioiden käsittelyyn.

Vahvennettu jaosto ja hallintojaosto

Esityksessä ehdotetaan myös, että muutoksenhakulautakunnassa olisi mahdollista käyttää vahvennettua jaostoa ja hallintojaostoa. Vahvennettuun jaostoon voitaisiin määrätä asioita oikeuskäytännön yhdenmukaisuuden turvaamiseksi. Asia voitaisiin käsitellä vahvennetussa jaostossa myös, mikäli asialla saattaisi olla periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai sivutoiminen varapuheenjohtaja voisi määrätä asian tai siihen liittyvän kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa. Vahvennetussa jaostossa toimisi puheenjohtajana lautakunnan päätoiminen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja jäsenenä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet.

Esityksen mukaan muutoksenhakulautakunnan hallinnolliset asiat käsiteltäisiin uudessa hallintojaostossa, joka vastaisi pitkälti nykyistä asetuksessa säädettyä puheenjohtajistoa. Hallintojaosto käsitelisi muun muassa asiat, jotka koskevat lautakunnan esittely- ja työskentelyjärjestystä, esittelijöiden viikkojättöä, budjettiesitystä ja vuosikertomusta. Hallintojaoston tehtäviin kuuluisi myös muutoksenhakulautakunnan esittelijöiden valitseminen, päättäminen esittelijöiden kelpoisuudesta toimia jaoston jäsenenä sekä muut

vastaavat hallintoasiat, joista määrättäisiin lautakunnan työjärjestyksessä tarkemmin.

Esitetyt muutokset ovat välttämättömiä valitusasioiden käsittelyaikaisten nopeuttamiseksi ja oikeusturvan takaamiseksi myös jatkossa perustuslain edellyttämällä tavalla. Muutoksenhakujärjestelmän organisatorinen selkeys ja sitä koskevan sääntelyn ajanmukaisuus turvaavat järjestelmän avoimuutta ja toimivuutta.

Poisto-oikeuden laajentaminen

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiään muutoksenhakulautakunta ei poistaisi, vaan vakuutus-oikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä.

5. Esityksen vaikutukset

5.1. Taloudelliset vaikutukset

Yleistä

Esityksen mukaan tarkastuslautakunta muuttuu erilliseksi valtion rahoittamaksi muutoksenhakuasteeksi.

Tarkastuslautakuntaan saapui vuonna 2005 noin 14 000 valitusta. Valitusasioita ratkaistiin vuonna 2005 noin 11 000 kappaletta, joka oli noin 2 750 asiaa jaostoa kohti. Vuoden 2005 lopussa tarkastuslautakunnassa oli noin 12 000 valitusta vireillä. Tarkastuslautakunnan toimintamenot olivat 1,9 miljoonaa euroa vuonna 2005.

Esityksen mukaan Etelä-, Lounais-, Länsi-, Itä- ja Pohjois-Suomen sosiaalivakuutuslautakunnat lakkautetaan. Sosiaalivakuutuslautakunnissa on toiminut yhteensä kuusi vakinaisessa työsuhteessa olevaa esittelijää ja seitsemän määräaikaisessa työsuhteessa olevaa esittelijää, joista kolme osa-aikaisessa työsuhteessa. Sosiaalivakuutuslautakuntien kaikista kustannuksista on vastannut Kansaneläkelaitos.

Esityksellä on myös vaikutuksia viimeisenä muutoksenhakuasteena toimivan vakuutusoi-

keuden saapuvien valitusten lukumääriin. Vakuutus-oikeuden toimintaa tullaan tehostamaan myös virkajärjestelyin.

Henkilöstön muutokset

Tarkastuslautakunnassa oli vuonna 2005 vakituudessa virkasuhteessa 28 henkilöä ja määräaikaisessa virkasuhteessa oli 4 henkilöä.

Sosiaalivakuutuslautakuntien lakkauttamisen johdosta tarkastuslautakuntaan saapuvien valitusasioiden lukumäärä kohoaa arviolta noin 20 000 asiaan. Jotta uuteen muutoksenhakulautakuntaan saapuvien valitusten ratkaisukapasiteetti pystyttäisiin turvaamaan nykyisellä tavalla ehdotetaan tarkastuslautakunnan jäsenten lukumäärän lisäämistä siten, että nykyisten neljän jaoston lisäksi perustettaisiin kaksi jaostoa lisää.

Lautakunnan johtamisen tehostaminen edellyttää myös toisen päätoimisen puheenjohtaja viran perustamista. Tämä varapuheenjohtaja toimisi myös päätoimisen puheenjohtajan sijaisena.

Lisäksi tarkastuslautakunnan henkilökuntaa tulisi vahvistaa 11 esittelijän viralla, joista kaksi olisi määräaikaisia vuosina 2007-2009 purkamassa käsittelemättömien asioiden jonoa.

Ottaen huomioon muutoksenhakulautakunnan toimistopalvelujen tarpeen kasvamisen, myös muutoksenhakulautakunnan toimistohenkilökuntaa tulisi vahvistaa kolmella henkilötövuodella.

Tarkastuslautakunnan henkilöstöä tulisi siten vahvistaa yhteensä 15 henkilötövuodella. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan henkilöstön määrä nousisi noin 50 henkilöön.

Esityksellä on vaikutuksia myös viimeisenä muutoksenhakuasteena toimivaan vakuutus-oikeuteen saapuvien valitusten lukumääriin. Muutoksenhakulautakuntavaihetta koskevien ehdotusten toteuttaminen merkitsisi sitä, että vakuutus-oikeuteen saapuisi vuosittain noin 1 300—1 500 asiaa enemmän kuin nykyisin. Kun sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalla olisi esityksen mukaan vuoden 2007 alusta käytettävissään henkilöstöresurssija 15 henkilötövuotta enemmän kuin nykyisin tarkastuslautakunnalla, voidaan arvioida, että

muutoksenhakulautakunnasta vakuutusosoikeuteen saapuvien juttujen määrä kasvaisi noin 1 300 asialla jo vuonna 2007. Arviossa on otettu huomioon, että Kansaneläkelaitoksen päätöksen poistamista koskevien asioiden ohjaaminen vakuutusosoikeuden asemesta ensin sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan vähentäisi osaltaan vakuutusosoikeuteen saapuvien asioiden määrää jonkin verran.

Saapuvien asioiden määrän kasvu merkitsisi sitä, että vakuutusosoikeuden henkilöstöresursseja tulisi lisätä, jotta käsittelyaikaisten pidentyminen nykyisestä keskimäärin 14 kuukaudesta voitaisiin estää. Saapuvien asioiden määrän kasvu noin 1 300 asialla vuonna 2007 merkitsisi noin seitsemää henkilötyövuotta vastaavaa työmäärää. Tarkoituksena on, että vakuutusosoikeuteen tulisi vuonna 2007 perustaa kolme vakuutusosoikeustuomarin virkaa, kolme esittelijän virkaa ja yksi notaarin virka. Oikeusministeriön mukaan, uudistus merkitsisi vakuutusosoikeuden menojen lisäystä vuodesta 2007 lähtien yhteensä 0,6 miljoonalla eurolla.

Lautakunnan jäsenet

Esityksen mukaisesti lautakunnan jäsenet ovat jatkossakin sivutoimisia. Muutoksenhakulautakunnan jäsenten palkkiot määräytyisivät sosiaali- ja terveysministeriön antaman päätöksen perusteiden mukaisesti siten, että sivutoimisille puheenjohtajille ja sivutoimisille jäsenille maksettaisiin kuukausipalkkiota, kokouspalkkiota ja luettujen valitusasioiden lukumäärän perusteella tarkastuspalkkiota.

Muutoksen kokonaiskustannukset

Edellä olevan johdosta ehdotuksesta aiheutuviin lisäkustannuksiin on varauduttu vuosittain noin 1,1 miljoonalla eurolla, jolloin muutoksenhakulautakunnan kokonaistoimintamenojen kohoaisivat noin 3 miljoonaan euroon. Kansaneläkelaitoksen toimintamenoihin syntyy vastaavasti säästöä.

Esitys lisää muutoksenhakulautakunnan osalta valtion nettokustannuksia 0,4 miljoonaa euroa.

5.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Sosiaalivakuutuslautakuntien palveluksessa vakituisessa työsuhteessa työskentelevät esittelijät voivat siirtyä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan palvelukseen tai pysyä Kansaneläkelaitoksen palveluksessa. Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n voimaantulosäännöksen mukaan Kansaneläkelaitoksen palveluksessa oleva henkilöstö siirtyy Kansaneläkelaitoksen järjestämän eläketurvan siirtyessään valtion palvelukseen samalla, kun Kansaneläkelaitoksen tehtäviä siirryy valtion hoidettaviksi.

Tarkastuslautakunnan nykyisen henkilöstön virkasuhteisiin lainmuutoksella ei ole vaikutuksia.

6. Asian valmistelu

Esitys perustuu toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean mietintöön (KM 2001:9). Asia on valmisteltu komitean ehdotusten toteuttamiseksi asetetussa sosiaali- ja terveysministeriön projektissa. Valmistelun yhteydessä on kuultu sisäasiainministeriötä, valtiovarainministeriötä, vakuutusosoikeutta, tarkastuslautakuntaa, sosiaalivakuutuslautakuntaa, Kansaneläkelaitosta, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaa, kuntien eläkelautakuntaa, valtion eläkelautakuntaa, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa, työttömyysturvalautakuntaa sekä keskeisiä työmarkkina- ja yrittäjäjärjestöjä.

Hallituksen esityksestä on pyydetty oikeusministeriön lausunto, jossa esitetyt näkökohdat on otettu tässä esityksessä huomioon.

7. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle on kesäkuussa 2006 annettu hallituksen esitys kansaneläkeläiksi, laiksi vammaisuuksista ja laiksi eläkkeensaajan asumistuesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 90/2006 vp). Mainittua lakiesitystä käsiteltäessä tulee ottaa huomioon tässä esityksessä esitetyt ehdotukset muutoksenhakua koskeviksi säännöksiksi kansaneläkejärjestelmän mukaisissa etuuslaeissa.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen

laiksi oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa sekä siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 12/2006 vp). Mainitussa hallituksen esityksessä ehdotettuja säännöksiä ei ole otettu huomioon nyt annettavassa hallituksen esityksessä johtuen lakien

eriaikaisesta voimaantulosta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltävän sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta

1 luku. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja jäsenet

1 §. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja toimivalta.* Pykälän 1 momenttiin sisältyisi säännös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tehtävästä toimia muutoksenhakuelimenä kaikissa niissä Kansaneläkelaitoksen hoitamissa etuusasioissa, joita koskevissa säännöksissä on näin erikseen säädetty. Käytännössä muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluisivat lähes kaikki Kansaneläkelaitoksen hoitamat toimeentuloturvaan koskevat asiat, lukuun ottamatta opintotukea ja työttömyysturvaan koskevia etuusasioita.

Lautakunnassa käsiteltäisiin valitusasioita seuraavien lakien nojalla: kansaneläkelaki (347/1956), sairausvakuutuslaki (1224/2004), perhe-eläkelaki (38/1969), laki lapsen hoitotuesta (444/1969), vammaistukilaki (124/1988), asumistukilaki (408/1975), rintamasotilaseläkelaki (119/1977), laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä (988/1988), eläkkeensaajien asumistukilaki (591/1978), laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista (566/2005), lapsilisälaki (796/1992), äitiysavustuslaki (477/1993), sotilasavustuslaki (781/1993), laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta (1573/1993), laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996) ja laki maahanmuuttajan erityistuesta (1192/2002) ja laki eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta (39/2005).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimikauden pituudesta. Momentin mukaan valtioneuvosto asettaisi muutoksenhakulautakunnan sosiaali- ja terveysministeriön esityk-

sestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto määräisi valtioneuvoston yleisistunnossa päätoimisen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan virkoihinsa toistaiseksi ja sivutoimiset varapuheenjohtajat ja muut jäsenet viiden vuoden toimikaudeksi.

Voimassa olevan lain mukaan valtioneuvosto asettaa tarkastuslautakunnan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan eli toimikauden vähimmäispituutta ei ole laissa säädetty. Toimeentuloturvan muutoksenhakujärjestelmän uudistamisen yhteydessä on muiden muutoksenhakulautakuntien toimikausien osalta pidetty tärkeänä, että lautakuntien toimikausi on selvästi laissa säädetty ja sen tulee olla riittävän pitkä. Ehdotettavalla uudistuksella koskien toimikauden pidentämistä viiteen vuoteen parannetaan lautakunnan jäsenten riippumattomuutta, yhdenmukaistetaan sosiaalivakuutusjärjestelmään kuuluvien lautakuntien toimikausia koskevia säännöksiä sekä vahvistetaan muutoksenhakulautakunnan asemaa toimeentuloturvajärjestelmän valitusasteena.

Jäsenten toimikausi jatkuu, kuten nykyisinkin, kunnes uudet jäsenet on määrätty. Sosiaali- ja terveysministeriössä noudatetun vakiintuneen hallintokäytännön mukaan lautakunta asetetaan entisessä kokoonpanossa uudelle toimikaudelle, ellei jäsen ole pyytänyt vapautusta tehtävästään. Hallintokäytännöllä halutaan vahvistaa lautakunnan toiminnan jatkuvuutta ja oikeuskäytännön yhdenmukaisuutta.

Lisäksi momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan kuulumisesta sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle.

2 §. *Puheenjohtajat ja jäsenet.* Pykälässä säädettäisiin lautakunnan jäsenistä ja heidän lukumäärästään aiempaa lainsäädäntöä tarkemmin. Pykälän 1 momentin mukaan lautakunnassa olisi päätoiminen puheenjohtajan virka. Muutoksena aiempaan päätoiminen puheenjohtaja nimitettäisiin virkaansa toistaiseksi, eikä määrääjäksi kuten nykyisin. Sama koskisi myös muutoksenhakulautakun-

nan toimivallan laajenemisen vuoksi lautakuntaan ehdotettavaa, uutta päätoimisen varapuheenjohtajan virkaa. Muutos parantaisi lautakunnan riippumattomuutta. Lisäksi lautakunnassa olisi oltava neljä sivutoimista varapuheenjohtajaa. Käytännössä varapuheenjohtajat vastaisivat jaostojensa toimivuudesta ja linjasta kuten nykyisinkin.

Pykälän 2 momentin mukaan muutoksenhakulautakunnassa olisi kuusi sivutoimista lääkärijäsentä, kuusi lakimiesjäsentä ja kaksitoista muutoksenhakijoiden olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Pykälän mukaan päätoimista puheenjohtajaa, päätoimista varapuheenjohtajaa ja sivutoimisia varapuheenjohtajia lukuun ottamatta, kaikille muille sivutoimisille jäsenille määrättäisiin henkilökohtaiset varajäsenet, joita koskee mitä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä. Säännöksen sisältö vastaa voimassa olevaa sairausvakuutuslakia.

Lähtökohtana muutoksenhakulautakuntien kokoonpanoissa voidaan pitää, että päätösvaltaisen kokoonpanon tulee täyttää perustuslain 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeet.

3 §. Jäsenten kelpoisuus. Pykälässä säädetäisiin muutoksenhakulautakunnan jäsenten kelpoisuusvaatimuksista. Pykälän mukaan kaikkien lautakunnan jäsenten eli molempien päätoimisten puheenjohtajien, kaikkien varapuheenjohtajien sekä kaikkien sivutoimisten jäsenten kelpoisuusvaatimuksena on perehtyneisyys sosiaalivakuutukseen. Pykälän 1 momentin mukaan lautakunnan molemmilta päätoimisilta puheenjohtajilta vaaditaan tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaminen. Lisäksi päätoimiselta puheenjohtajalta edellytetään käytännön esimieskokeen suorittamista.

Pykälän 2 momentin mukaan kaikkien sivutoimisten varapuheenjohtajien ja jäsenten tulee olla sosiaalivakuutukseen perehtyneitä. Lisäksi momentissa säädetään sivutoimisten varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenten kelpoisuusvaatimuksesta olla tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittanut henkilö.

Pykälän 3 momentissa säädetään lääkärijäsenen kelpoisuusvaatimuksesta. Momentin mukaan lääkärijäsenen on oltava laillistettu lääkäri. Tämä tarkoittaa käytännössä, että lääkärijäsenen sekä hänen varajäsenensä tu-

lee olla laillistettu lääkäri siten kuin lääkäritoimen harjoittamisesta erikseen lainsäädännössä säädetään.

Lääkärijäsenten rekrytointiin liittyvää hallinnollista menettelyä on tarkoitus uudistaa sosiaali- ja terveysministeriössä aiempaa tehokkaammaksi. Tarkoituksena on, että sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jatkossa ehdotusta Suomen Lääkäriliitolta esityksensä pohjaksi kelpoisuusedellytykset täyttävästä muutoksenhakulautakuntaa nimitettävästä lääkärijäsenehdokkaasta.

4 §. Päätoimisten puheenjohtajien tehtävät ja nimittäminen.

Pykälässä säädetäisiin päätoimisen puheenjohtajan ja päätoimisen varapuheenjohtajan tehtävistä ja heidän nimittämisestä muutoksenhakulautakuntaan.

Pykälän 1 momentin mukaan päätoimisen puheenjohtajan nimittää virkaansa valtioneuvosto, kuten nykyisinkin. Valtioneuvosto nimittäisi myös esityksessä ehdotetun uuden päätoimisen varapuheenjohtajan. Molemmat päätoimiset puheenjohtajat nimitettäisiin toistaiseksi virkaansa. Tämä poikkeaa nykyisestä, jossa puheenjohtajan määräaikainen virka on ollut sidottu lautakunnan toimikauden pituuteen. Muutoksella vahvistetaan puheenjohtajien riippumattomuutta ja erottamattomuutta. Lisäksi momentissa säädetäisiin valtioneuvoston toimivallasta myöntää heille virkavapautta.

Pykälän 2 momentin mukaan muutoksenhakulautakuntaa johtaa ja sen toiminnasta vastaa päätoiminen puheenjohtaja. Päätoimisen puheenjohtajan tehtäviin kuuluu myös muutoksenhakulautakunnan laintulkinnan yhdenmukaisuuden valvominen annetuissa etuusratkaisuihin sekä muutoksenhakulautakunnan hallinnollisista asioista vastaaminen erikseen työjärjestyksessä määrättyllä tavalla. Momentin mukaan päätoimisen varapuheenjohtajan tehtävistä määrätään erikseen muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä.

5 §. Muutoksenhakulautakunnan jäsenen paikan vapautuminen. Pykälässä säädetäisiin muutoksenhakulautakunnan jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään sekä tilanteesta, missä sivutoimisen jäsenen tai varapuheenjohtajan paikka vapautuu kesken toimikauden. Mikäli sivutoimisen varapuheenjohtajan tai jäsenen paikka vapautuu kesken toimi-

kauden, määrää valtioneuvosto sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön esittelystä uuden sivutoimisen varapuheenjohtajan tai jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Päätoimisella puheenjohtajalla ja päätoimisella varapuheenjohtajalla sekä sivutoimisilla varapuheenjohtajilla ja jäsenillä on momentin mukaan oikeus pysyä tehtävässään siten kuin tuomarinviran haltijasta säädetään, eli käytännössä sivutoimiset jäsenet nauttivat toimikautensa ajan perustuslaissa säädettyä tuomarin erottamattomuutta, jollei eläkeiästä muuta johdu.

6 §. Tuomarin vala ja vakuutus sekä eroamisikä. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin tuomarin valasta ja tuomarin vakuutuksesta. Muutoksenhakulautakunnan päätoimisten puheenjohtajien, sivutoimisten varapuheenjohtajien sekä kaikkien sivutoimisten jäsenten ja heidän varajäseniensä tulee vannon tuomarin vala tai antaa tuomarinvakuutus siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 ja 7 §:ssä säädetään ennen kuin ryhtyvät toimimaan lautakunnassa jäsenenä. Ehdotus vastaa nykyistä sääntelyä ja voimassa olevaa tarkastuslautakunnasta annetun asetuksen 9 §:n sisältöä.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin päätoimisten puheenjohtajien, sivutoimisten varapuheenjohtajien ja sivutoimisten jäsenten velvollisuudesta erota sen kuukauden lopussa, jonka aikana he täyttävät 68 vuotta. Eroamisikä vastaa työlainsäädännössä voimassa olevaa yleistä eroamisikää.

7 §. Esittelijät. Pykälässä säädetäisiin sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan esittelijöiden kelpoisuudesta ja nimittämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan lautakunnassa on oltava tarpeellinen määrä esittelijöitä. Esittelijöiden tarkkaa lukumäärää ei pykälässä säädetäisi. Esittelijöitä voitaisiin rekrytoida lautakuntaan tarpeen mukaan ottaen huomioon käsiteltävien asioiden määrä ja esittelijätyövoiman tarve.

Voimassa olevan tarkastuslautakunnasta annetun asetuksen 7 §:n 2 momentin mukaan kelpoisuusvaatimuksena esittelijän virkaan on oikeustieteen kandidaatin tutkinto tai vastaava muu tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto. Ehdotettava 2 momentti vastaisi siten nykyistä sääntelyä. Lisäksi säädetäisiin esittelijän nimittävästä tahosta erikseen.

2 luku. Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa

8 §. Muutoksenhakulautakunnan jaostot. Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta toimisi jaostoihin jakautuneena, kuten nykyisinkin. Lainkäyttöasiat ratkaistaisiin esittelystä joko jaostoissa (kolmi- tai viisijäsenisessä), vahvennetussa jaostossa tai täysistunnossa. Muut kuin lainkäyttöasiat ratkaistaisiin pääsääntöisesti hallintojaostossa, ellei hallintojaoston toimivaltaa olisi yksittäisessä asiassa jaoston omalla päätöksellä siirretty lautakunnan päätoimiselle puheenjohtajalle. Pykälässä ei säädetäisi jaostojen lukumäärästä. Muutoksenhakulautakunnassa on toiminut nykyisin neljä jaostoa. Tarkoituksena on, kuten 2 §:n sisällöstä ilmenee, että jaostoja olisi tämän lain voimaan tultua kuusi.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin lääkärijäsenen velvollisuudesta ottaa muutoksenhakulautakunnassa osaa asian käsittelyyn ja ratkaisemiseen. Muutoksenhakulautakunnan jaoston (kolmi- tai viisijäsenisen), vahvennetun jaoston tai täysistunnon käsitellessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, olisi lääkärijäsenen aina osallistuttava asian käsittelyyn. Säännös vastaa sisällöllisesti sairausvakuutuslain 17 luvun 7 §:n 4 momentin viimeistä virkettä.

9 §. Viisijäseninen jaosto. Pykälässä säädetäisiin viisijäsenisen kokoonpanon toimivaltaan kuuluvista asioista ja viisijäsenisen kokoonpanon päätösvaltaisuudesta. Viisijäseniseen ratkaisukokoonpanoon kuuluisi puheenjohtaja ja neljä jäsentä. Kokoonpanoon kuuluisivat tällöin puheenjohtaja, lakimiesjäsen, lääkärijäsen sekä kaksi muutoksenhakijoiden olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä.

Viisijäsenisessä laajassa kokoonpanossa käsiteltäisiin etuusasiat, jotka koskisivat etuudenhakijan työkyvynarviointia tai muutoin perustoimeentuloturvaan liittyvää keskeistä etuutta, jotka edellyttäisivät muutoksenhakijoiden olosuhteiden tuntemusta edustavien jäsenten kuulumista ratkaisukokoonpanoon. Pykälässä säädetäisiin erikseen, mitä etuuksia ja niihin liittyviä liitännäisasiota viisijäseninen kokoonpano olisi toimivaltaa

nen käsittelemään. Pykälän 1 momentin mukaan viisijäsenisessä jaostossa käsiteltävät etuudet perustuvat kansaneläkelakiin (347/1956) työkyvyttömyyseläkkeiden ja eläkkeensaajien hoitotukiin liittyvien etuasioiden osalta, lapsen hoitotuesta annetun lain (444/1969), vammaistukilain (124/1988) ja maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaisiin etuuksiin, sairausvakuutuslakiin (1224/2004) päiväraha-etuuksien ja työterveyshuollon korvauksien osalta, lakiin asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (635/2004) sekä lakiin kansaneläkkeen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista (566/2005).

Jaosto olisi päätösvaltainen, kun jaoston kokouksessa olisivat läsnä puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä edellyttäen, että ratkaisukokoonpano olisi asiasta yksimielinen. Tämä edellyttäisi, että ratkaisukokoonpanoon kuuluvat jäsenet olisivat yksimielisesti yhtyneet ennen kokousta esittelijän esitykseen, jota kokouksessa ei enää muuteta.

Pykälän 2 momentissa säädetään, että myös muu kuin 1 momentissa mainittu asia on käsiteltävä viisijäsenisessä jaostossa, mikäli asian sitä vaatii. Asia on käsiteltävä viisijäsenisessä laajemmassa kokoonpanossa aina, kun asialla on hakijan toimeentulon tai lain soveltamisen kannalta erityisen suuri merkitys esimerkiksi asian ennakkotapausluonteen tai lautakunnan yhtenäisen tulkintalinjauksen vuoksi.

Pykälän 3 momentin mukaan viisijäseninen jaosto olisi päätösvaltainen, kun paikalla olisivat jaoston puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä edellyttäen, että ratkaisukokoonpano olisi asiasta yksimielinen. Tämä edellyttäisi, että ratkaisukokoonpanoon kuuluvat muut jäsenet olisivat yksimielisesti yhtyneet ennen kokousta esittelijän esitykseen, jota kokouksessa ei enää muuteta.

10 §. Kolmijäseninen jaosto. Pykälässä säädettäisiin kolmijäsenisestä ratkaisukokoonpanosta ja sen toimivaltaan kuuluvista asioista. Ehdotettava kolmijäseninen, kevennetty kokoonpano olisi uusi käsittelytapa muutoksenhakulautakunnassa. Pykälän 1 momentin mukaan kolmijäseniseen kokoonpanoon kuuluisivat puheenjohtaja ja kaksi lakimiesjäsentä. Toinen olisi joko lakimiesjä-

sen tai asian laadun niin vaatiessa, lääkärjäsen.

Kolmijäsenisessä kokoonpanossa käsiteltäisiin kaikki muut asiat paitsi ne, jotka ovat 10 §:ssä rajattu vain viisijäsenisessä kokoonpanossa käsiteltäväksi. Kolmijäsenisessä kokoonpanossa käsiteltäisiin siten muun muassa eläkkeensaajien asumistukea, yleistä asumistukea koskevat asiat, lapsilisää ja lasten kotihoidon- ja yksityisen hoidon tukea koskevat asiat ja kuntoutuspalvelujen tuottajalle maksettavaa korvausta sekä pitkäaikais-työttömien henkilöiden eläketukea koskevat asiat. Lisäksi kolmijäsenisessä jaostossa käsiteltäisiin rintamalisää, äitiysavustusta, sotilasavustusta, adoptiotukea kuntoutusmatkojen korvauksiin ja sairaanhoitokorvauksiin liittyvät asiat. Kolmijäseninen jaosto olisi päätösvaltainen kun paikalla olisi puheenjohtaja ja yksi jäsen edellyttäen, että ratkaisukokoonpanoon kuuluvat jäsenet ovat etukäteen kirjallisesti ennen kokousta yhtyneet esittelijän esitykseen, jota kokouksessa ei enää muuteta. Jaosto olisi päätösvaltainen kaksijäsenisenä.

11 §. Vahvennettu jaosto. Pykälään sisältyisivät säännökset koskien mahdollisuutta käsitellä muutoksenhakuasia vahvennetussa jaostossa. Menettely olisi uutta nykyiseen verrattuna. Vahvennetun jaoston tarkoituksena olisi käsitellä erilaisia yksittäisiä asioita lautakunnan yhdenmukaisen tulkintalinjauksen varmistamiseksi. Vahvennetussa jaostossa käsiteltävät asiat voisivat luonteeltaan olla hyvin erilaisia, esimerkiksi etuusasia voisi olla ennakkotapausluontoinen tai asiasisällöltään vaikea tai laaja, tai periaatteellista pohdintaa vaativa. Pykälän mukaan vahvennettuun jaostoon kuuluisivat puheenjohtajana muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa päätoiminen varapuheenjohtaja ja muina jäseninä kaikki sivutoimiset varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai jaosto voisi päätöksellään siirtää asian vahvennetun jaoston käsiteltäväksi. Tärkeimmät säännökset vahvennetun istunnon järjestämisestä sisältyisivät työjärjestykseen.

Pykälän 2 momentin mukaan vahvennettu jaosto olisi päätösvaltainen, kun vähintään

kaksi kolmasosaa jäsenistä olisi läsnä.

12 §. Täysistunto. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan täysistunnosta ja sen kokoonpanosta ja päätösvaltaisuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan, jos lautakunnan ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta vastaavanlaisissa tapauksissa tai jos jaoston ratkaisu tulisi selkeästi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja tai asiaa käsittelevä jaosto, tai kyseisen jaoston puheenjohtaja, voi määrätä asian käsiteltäväksi täysistunnossa. Sääntely vastaisi sisällöltään voimassa olevan sairausvakuutuslain 17 luvun 7 §:n 4 momentissa olevia säännöksiä sekä tarkastuslautakunnasta annetun asetuksen 2 §:n säännöksiä.

Pykälän 2 momentin mukaan täysistunto on päätösvaltainen, kun muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, ja vähintään puolet lautakunnan jäsenistä on läsnä.

13 §. Hallintojaosto. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan hallintojaostosta. Sääntely on osaltaan uutta. Voimassa olevan tarkastuslautakunnasta annetun asetuksen 6 §:ssä säädetään lautakunnan hallintoasioiden käsittelystä. Asetuksen mukaan hallintoasiat käsittelee puheenjohtajisto, joka koostuu lautakunnan puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajista. Pykälässä esitetään, että lautakunnan hallintoasiat käsiteltäisiin hallintojaosto nimisessä kokoonpanossa. Menettely ja kokoonpano vastaisi pitkälti nykyistä sääntelyä. Hallintojaoston kokoonpanoon kuulsivat muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja ja päätoiminen varapuheenjohtaja sekä kaikki sivutoimiset varapuheenjohtajat. Hallintojaoston käsittelystä määrättäisiin tarkemmin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä.

14 §. Asian käsittely. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä. Hallintolainkäyttölain säännökset muun muassa valitusosoituksesta, valitusasiaa käsittelevän henkilön esteellisyydestä ja päätöksenteosta koskevat siten muutoksenhakulautakuntaa. Lisäksi säädetään, että muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa ei

sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta. Vakuutus oikeudesta annetussa laissa on nimenomainen säännös, jonka mukaan hallintolainkäyttölain 11 luvun säännökset eivät tule joitain poikkeuksia lukuun ottamatta sovellettaviksi vakuutus oikeuden toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Selkeyden vuoksi ehdotetaan myös tässä laissa säädettävän asiasta. Hallintolainkäyttölain soveltamisesta tarkastuslautakunnassa säädetään nykyisin sairausvakuutuslain 17 luvun 8 §:ssä, ja ehdotettava momentti vastaa sisällöltään voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentin mukaan muutoksenhakulautakunnalla olisi kuitenkin oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi siten kuin asiasta erikseen säädetään. Säännös olisi uusi. Säännöksellä laajennettaisiin muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa. Nykyisin tämä toimivalta on ainoastaan vakuutus oikeudella asioissa, joissa tarkastuslautakunta on ollut ensimmäinen muutoksenhakuaste. Tarkastuslautakunnalla on ollut poisto-oikeus vain niissä asioissa, joissa sosiaalivakuutuslautakunta on ollut ensimmäinen muutoksenhakuaste. Muutoksenhakulautakunnan oikeudesta poistaa päätös säädettäisiin etuuslainsäädännössä erikseen. Esityksessä eri etuuslainsäädäntöön lisättävien säännösten mukaan, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka olisi ilmeisesti lain vastainen. Päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen voisi tehdä kansaneläkelaitos tai asianosainen. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa, siitä kun päätös sai lainvoiman. Muutoksenhakulautakunta ei kuitenkaan poistaisi omia päätöksiään, vaan vakuutus oikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen ja omansa. Asianosainen voisi hakea vakuutus oikeudelta muutoksenhakulautakunnan päätöksen poistamista samoilla edellytyksillä kuin Kansaneläkelaitoksen päätöksen poistamista muutoksenhakulautakunnalta. Näin muutoksenhakulautakunta ei ratkaisisi oman päätöksensä poistamista koskevaa vaatimusta, vaan asian ratkaisisi ylin muutoksenhakuaste sosi-

aaliturva-asioissa eli vakuutus oikeus.

Ehdotettavan säännöksen tarkoituksena on helpottaa poistopäätösten suuresta lukumäärästä aiheutuvaa ruuhkautumista vakuutus oikeudessa sekä nopeuttaa lainvoimaista päätöstä koskevan asian käsittelyä. Vakuutus oikeuden käsiteltäväksi tulee vuosittain yhteensä noin 2 500 poistohakemusta, joista vakuutus oikeus hyväksyy noin 80 prosenttia. Suuri osa poistohakemusten hylkäämisestä johtuu siitä, että päätös olisi voitu oikaista päätöksen antaneessa laitoksessa hakematta päätöksen poistamista. Prosessitaloudellisista syistä olisi tarkoituksenmukaista, että Kansaneläkelaitoksen poistohakemukset käsiteltäisiin ensimmäisessä muutoksenhakuasteessa eli sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa. Asianosaisten oikeusturvan varmistamiseksi muutoksenhakulautakunnan poistovaatimukseen antamaan päätökseen saisi hakea muutosta vakuutus oikeudelta.

Pykälän 3 momentin mukaan pykälässä viitattaisiin erikseen hallintolainkäyttölain 38 §:n mukaiseen suullista käsittelyä koskevaan säännöksen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi toimittaa suullisen käsittelyn siten sekä hallintolainkäyttölain 37 ja 38 §:n mukaisesti. Näin asianosaisen oikeus suulliseen käsittelyyn turvattaisiin jo lautakuntavaiheessa, toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean ehdottamalla tavalla. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan hallintolainkäyttölain 38 §:n mukaista, asianosaisten pyynnöstä toimitettavaa, suullista käsittelyä sovelletaan vain silloin, kun tarkastuslautakunta toimii viimesijaisena muutoksenhakuelimenä, eli kun sen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin päätöksen tiedoksi antamisesta. Momentti vastaa sisällöltään nykyistä sairausvakuutuslain 17 luvun 2 §:n säännöstä tarkastuslautakunnan antaman päätöksen tiedoksi antamisesta.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen täytäntöönpanosta. Päätöksen tultua lainvoimaiseksi, se voitaisiin panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen maksuttomuudesta. Tarkastuslautakunnan päätösten maksuttomuudesta on aiemmin

säädetty sairausvakuutuslain 20 luvun 4§:ssä, jota momentti sisällöltään vastaisi.

15 §. Käsittelyn julkisuus. Pykälä vastaa sisällöltään nykyisen sairausvakuutuslain 17 luvun 8 §:n 2 momenttia. Sen mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Lisäksi säännöksessä säädettäisiin, että suullinen käsittely tulee toimittaa suljetuin ovin, jos asia on salassa pidettävä tai jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta niin määrää, mikäli siitä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa. Valtaosa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan käsittelemistä asioista koskee salassa pidettäviä henkilön terveydentilaa tai taloudellista asemaa koskevia tietoja.

Eduskunnalle on annettu maaliskuussa 2006 hallituksen esitys laiksi oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa sekä siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 12/2006 vp). Hallituksen esitys sisältää myös tämän pykälän osalta muutettavan viittaus säännöksen oikeudenkäynnin julkisuudesta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa.

16 §. Virkasyyte. Pykälän mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajaa, varapuheenjohtajaa ja muuta jäsentä syytettäisiin virkarikoksesta Helsingin hovioikeudessa. Säännös kattaa sekä päätoimisen puheenjohtajan, että päätoimisen varapuheenjohtajan sekä kaikki sivutoimiset varapuheenjohtajat ja muut lautakunnan sivutoimiset jäsenet. Voimassa olevaan sairausvakuutuslakiin tai asetukseen tarkastuslautakunnasta ei sisälly virkasyytettä koskevia säännöksiä.

17 §. Oikeus saada tietoja ja virka-apua. Pykälässä säädettäisiin tietojen ja virka-avun saamisesta. Erityislakeihin sisältyy säännöksiä muutoksenhakuelimen oikeudesta saada käsittelemiään asioita koskevia tietoja. Pykälään sisältyisi vastaava säännös. Viranomaisen ja julkista tehtävää hoitavien yhteisöjen sekä vakuutus- ja eläkelaitosten olisi salassapitosäännösten estämättä annettava lautakunnalle maksutta pyynnöstä tietoja ja virka-apua, jotka ovat valitusasian käsittelyssä välttämättömiä. Velvollisuus koskisi myös lääkäreitä ja muuta terveydenhuollon henkilöä.

18 §. Rahoitus. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan rahoituksesta.

Pykälän mukaan valtio kustantaisi muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kulut. Sääntely vastaisi nykyistä käytäntöä.

Pykälän 2 momentissa säädetään muutoksenhakulautakunnan sivutoimisten jäsenten palkkioista. Lautakunnan sivutoimiset varapuheenjohtajat ja jäsenet saavat palkkiota sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaminen perusteiden mukaan. Käytännössä jäsenille maksetaan kokous-, tarkastus- ja kuukausipalkkiota. Palkkioiden määrät perustuvat sosiaali- ja terveysministeriön 28 päivänä toukokuuta 1991 antamaan päätökseen.

19 §. Tarkemmat säännökset ja määräykset
Pykälän 1 momentin mukaan tarkemmat säännökset muutoksenhakulautakunnan henkilöstöstä, sekä virkasuhteisista että työsopimusuhteisista työntekijöistä, annettaisiin valtioneuvoston asetuksella. Asetuksella säädettäisiin myös muutoksenhakulautakunnan antamien ratkaisujen julkaisemisesta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan työskentelyn tarkemmasta sääntelystä. Momentin mukaan muutoksenhakulautakunnan työskentelystä määrättäisiin muutoksenhakulautakunnan täysistunnon vahvistamassa työjärjestyksessä.

20 §. Voimaantulo. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan lain tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Pykälän 2 momentin mukaan sosiaalivakuutuslautakunnat lakkaisivat toimimasta lain voimaantullessa. Sosiaalivakuutuslautakunnissa käsiteltävänä olevat valitusasiat siirtyisivät sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi. Lain voimaantullessa nykyisen tarkastuslautakunnan nimi muuttuisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että mikäli muualla lainsäädännössä säädetään lain voimaantulon jälkeen tarkastuslautakunnasta tai sosiaalivakuutuslautakunnasta, koskisi se sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että muutoksenhakulautakunnan käytännön toiminnan jatkumiseksi voidaan ennen lain voimaantuloa ryhtyä virkojen täyttämistä koskeviin toimenpiteisiin ja muihin lautakunnan toimintaedellytysten varmistamiseksi

tarvittaviin toimenpiteisiin.

21 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentin mukaan sosiaalivakuutuslautakunnissa käsiteltävänä olevat valitusasiat siirtyivät sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi. Käytännössä muutoksenhakulautakunnassa olisi kahdentyyppisiä, aiemmin sosiaalivakuutuslautakunnan toimivaltaan kuuluneita, asioita käsittelyssä. Osa asioista on vireillä sosiaalivakuutuslautakunnissa ja ne siirtyvät lain voimaantullessa käsiteltäviksi muutoksenhakulautakuntaan ensimmäisenä muutoksenhakuasteena. Näissä asioissa olisi valitusoikeus vakuutusoikeuteen. Osa asioista sen sijaan, on jo ratkaistu aiemmin sosiaalivakuutuslautakunnassa ja ne ovat lain voimaantullessa vireillä muutoksenhakulautakunnassa odottamassa käsittelyä. Näissä asioissa ei olisi enää valitusoikeutta vakuutusoikeuteen, koska asia olisi jo ratkaistu kahdessa eri asteessa. Valitusoikeuden rajoittamisesta säädettäisiin, aiemmin sosiaalivakuutuslautakunnan toimivaltaan kuuluvien etuuksien osalta, näitä etuuksia koskevien erillislakien voimaantulosäännöksissä erikseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin sosiaalivakuutuslautakuntien henkilöstön mahdollisuudesta siirtyä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan töihin sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa noudettavien palvelusuhteen ehtojen piiriin, tai mahdollisuudesta pysyä Kelan palveluksessa. Tämä oikeus koskisi vain sosiaalivakuutuslautakunnassa vakituisessa työsuhteessa työskenteleviä esittelijöitä.

Pykälän 3 momentissa säädellään tarkastuslautakunnan nykyisen päätoimisen henkilöstön asemaa. Esityksellä ei ole vaikutusta tarkastuslautakunnan nykyisen henkilöstön asemaan. Tarkastuslautakunnan nimen vaihtuessa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi pysyvät nykyisen henkilöstön palvelussuhteen ehdot entisellään.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin päätoimisen puheenjohtajan virkaan nimittämisestä erikseen. Nykyinen tarkastuslautakunnan päätoiminen puheenjohtaja on nimitetty valtioneuvoston päätöksellä virkaansa määrääjäksi 31 päivään joulukuuta 2008 saakka. Tästä johtuen ehdotetaan, että päätoimisen puheenjohtajan nimittäminen toistaiseksi

voimassa olevaan virkaan tapahtuisi kyseisen määräajan jälkeen eli 1 päivästä tammikuuta 2009.

Pykälän 5 momentin mukaan esityksellä ei olisi vaikutusta myöskään nykyisen tarkastuslautakunnan sivutoimisten jäsenten ja varajäsenten asemaan, vaan he jatkaisivat toimessaan valtioneuvoston määräämän toimikauden loppuun saakka.

Pykälän 6 momentissa olisi siirtymäsäännös koskien lainvoimaisten päätösten poistamista. Nykyisin tarkastuslautakunnalla on ollut oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös, jos muutoksenhakulautakunta on ollut viimeinen muutoksenhakuaste, eli käytännössä sosiaalivakuutuslautakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Muissa muutoksenhakulautakunnan käsittelemissä asioissa vain vakuutusoskudella on ollut toimivalta päätösten poistamiseen.

Säännöstä koskien muutoksenhakulautakunnan laajentuvaa poistamisoikeutta sovellettaisiin sellaisiin purkuasioihin, jotka tulevat vireille lain voimaantulon jälkeen. Niissä poistohakemuksissa, jotka ovat lain voimaantullessa vireillä muutoksenhakulautakunnassa ja joissa muutoksenhakulautakunta on ollut poistava elin jo aiemminkin, ei olisi valitusoikeutta vakuutusoskuteen. Ne poistohakemukset, jotka ovat vireillä 31 joulukuuta 2006 vakuutusoskuteudessa tulisi käsitellä vakuutusoskuteudessa.

Pykälän 7 momentissa olisi siirtymäsäännös koskien muutoksenhakulautakunnan udistuvia kokoonpanoja.

1.2. Kansaneläkelaki

39 a §. Pykälä on uusi. Pykälässä säädetään eläkkeen myöntämisestä tilanteissa, joissa henkilön eläkkeeseen vaikuttavan muun eläkkeen tai korvauksen hakeminen kestää. Eläkettä tai korvausta haetaan tällöin valtiossa, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta. Näissä tilanteissa kansaneläke voitaisiin myöntää väliaikaisesti. Kun kansaneläkkeeseen vaikuttava eläke tai muu korvaus myönnetään, Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus periä liikaa maksettu kansaneläke takautuvasti myönnetystä eläkkeestä tai korvauksesta.

73 §. Pykälän 1 ja 2 momentissa muutetaan tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi sekä viittaa muutoksenhakulautakuntaa koskevaan organisaatiolakiin.

73 b §. Pykälässä muutetaan tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

74 §. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei poistaisi, vaan vakuutusoskuteen poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusoskuteella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusoskuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusoskute voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetyistä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksente-

koa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

74 a §. Pykälä on uusi. Pykälässä säädetäisiin muutoksenhausta silloin, kun henkilö johon sovelletaan sosiaaliturva-asetusta, on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-valtiossa. Hän voi hakea muutosta eläkepäätökseen, kun hän on saanut kaikkien valtioiden päätöksiä koskevan yhteenvedon. Kuitenkin työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan Kansaneläkelaitoksen päätökseen henkilö voi hakea muutosta jo ennen päätösten yhteenvetoa.

1.3. Sairausvakuutuslaki

17 luku. Muutoksenhaku

1 §. Muutoksenhakuoikeus. Pykälän 1 momentissa muutetaan tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

2 §. Valitusaika ja valituksen myöhästyminen. Pykälän 1 momentissa muutetaan tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

Pykälän 3 momentissa muutetaan tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Lisäksi pykälän sanamuotoa tarkistetaan vastaamaan kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain sanamuotoa. Muutos on tekninen.

4 §. Päätöksen poistaminen. Pykälässä säädetäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutus oikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen,

jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lainvastainen. Nykyisinkin tämä toimivalta on sosiaalivakuutuslautakunnissa käsiteltyjen sairausvakuutuslain mukaisten asioiden osalta tarkastuslautakunnalla. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutus oikeuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutus oikeus voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lainvastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan. Vastaava säännös on sairausvakuutuslain 17 luvun 4§:n 1 momentissa.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetystä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 17 luvun 4 §:n 2 momenttia.

6 §. Sosiaalivakuutuslautakunta. Pykälässä säädetään sosiaalivakuutuslautakunnista, niiden toimialueista ja jäsenistä. Esityksessä ehdotetaan riippumattomuusnäkökohdista johtuen sosiaalivakuutuslautakuntien lakkauttamista, ja niissä käsiteltyjen asioiden siirtämistä uuteen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan. Sosiaalivakuutuslautakuntien lakkauttamisen johdosta pykälä kumotaisiin.

7 §. Tarkastuslautakunta. Pykälässä säädetään tarkastuslautakunnasta, sen toimialueesta ja tarkastuslautakuntaan nimitettävistä jäsenistä ja kokoonpanoista. Esityksessä ehdotetaan, että tarkastuslautakunnan nykyinen

nimi muutetaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi ja siitä säädettäisiin omassa erillisessä organisaatiolaissa, johon tulisivat muutoksenhakulautakuntaa, sen jäseniä, kokoonpanoja ja asioiden käsittelyä ym. koskevat säännökset kokonaisuudessaan. Tästä johtuen pykälä kumottaisiin.

8 §. *Asian käsittely.* Pykälässä säädetään asioiden käsittelystä sosiaalivakuutuslautakunnassa ja tarkastuslautakunnassa. Edellä 6 ja 7 §:n kohdalla mainittuihin perusteluihin viitaten pykälä kumottaisiin.

20 luku. Erinäisiä säännöksiä

4 §. *Päätöksen maksuttomuus.* Pykälässä säädetään Kansaneläkelaitoksen, sosiaalivakuutuslautakuntien ja tarkastuslautakunnan päätöksen maksuttomuudesta. Esityksessä ehdotetaan, että tarkastuslautakunnan nykyinen nimi muutetaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi ja sosiaalivakuutuslautakunnat lakkautettaisiin. Pykälään sisältöön tehtäisiin esityksestä aiheutuvat muutokset.

1.4. Perhe-eläkelaki

33 §. Pykälä on uusi. Pykälässä säädettäisiin lesken eläkkeen täydennysmäärän myöntämisestä tilanteissa, joissa henkilön täydennysmäärän vaikuttavan muun eläkkeen tai korvauksen hakeminen kestää. Eläkettä tai korvausta haetaan tällöin valtiosta, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta. Näissä tilanteissa lesken eläkkeen täydennysmäärä voitaisiin myöntää väliaikaisesti. Kun vaikuttava eläke tai muu korvaus myönnetään, Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus periä liikaa maksettu lesken eläkkeen täydennysmäärä takautuvasti myönnetystä eläkkeestä tai korvauksesta.

37 §. Pykälän 2 momentissa muutetaan tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

1.5. Laki lapsen hoitotuesta

8 b §. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi sekä korjatta-

siin laissa oleva viittaus koskemaan uutta organisaatiolakia, joka sisältää muutoksenhakulautakuntaa koskevat säännökset.

Pykälän 2 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

8 d §. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

8 e §. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutus oikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lainvastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutus oikeudella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutus oikeuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutus oikeus voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lainvastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan. Vastaava säännös on kansaneläkelain 74 §:ssä.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetyistä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman.

Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 8 e §:n 2 momenttia. Muutos on tekninen.

1.6. Vammaistukilaki

7 §. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

Pykälän 2 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

7 b §. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta. Muutos on tekninen.

7 c §. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutusosoikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lainvastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusosoikeudella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusosoikeuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusosoikeus voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman

lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lainvastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan. Vastaava säännös on kansaneläkelain 74 §:ssä.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetyistä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 7 §:n 3 momenttia.

1.7. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista

55 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 ja 3 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

58 §. Päätöksen poistaminen. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutusosoikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen,

jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusoikeudella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusoikeuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusoi- keus voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan. Vastaava säännös on kansaneläkelain 74 §:ssä.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetystä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 58 §:n 2 momenttia.

1.8. Lapsilisälaki

15 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

15 b §. Valituksen myöhästyminen. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos on tekninen.

15 c §. Päätöksen poistaminen. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten,

että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutusoikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusoikeudella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusoikeuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusoi- keus voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetystä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 15 c §:n 2 momenttia.

1.9. Äitiysavustuslaki

11 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momen-

tissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Lisäksi momentissa muutettaisiin muutoksenhakulautakuntaa koskevien säännösten sijaintipaikkaa koskeva viittaussäännös koskemaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annettavaksi esitettävää lakia. Muutos olisi tekninen.

12 a §. Valituksen myöhästyminen. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

13 §. Päätöksen poistaminen. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutusosoikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusosoikeudella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusosoikeuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusosoikeus voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistoha-

kemukselle säädetystä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksenteon asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 13 §:n 1 momentin viimeistä virkettä.

1.10. Sotilasavustuslaki

19 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Lisäksi momentissa muutettaisiin muutoksenhakulautakuntaa koskevien säännösten sijaintipaikkaa koskeva viittaussäännös koskemaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annettavaksi esitettävää lakia. Muutos olisi tekninen.

20 a §. Valituksen myöhästyminen. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

21 §. Päätöksen poistaminen. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutusosoikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusosoikeudella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansan-

eläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusoikeyteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusoikeyden voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetyistä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 21 §:n 2 momenttia.

1.11. Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta

22 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Lisäksi momentissa muutettaisiin muutoksenhakulautakuntaa koskevien säännösten sijaintipaikkaa koskeva viittaussäännös koskemaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annettavaksi esitettävää lakia.

22 b §. Valituksen myöhästyminen. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos olisi tekninen.

22 c §. Päätöksen poistaminen. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten,

että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutusoikeyden poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusoikeydellä. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusoikeyteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusoikeyden voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetyistä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 22 c §:n 2 momenttia.

1.12. Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta

13 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momen-

tissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos olisi tekninen

13 b §. Valituksen myöhästyminen. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Lisäksi pykälän sanamuotoa tarkistetaan vastaamaan kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain sanamuotoa. Muutokset eivät olisi sisällöllisiä.

14 §. Päätöksen poistaminen. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutus oikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutus oikeudella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutus oikeuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutus oikeus voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetyistä määräajasta. Päätök-

sen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 14 §:n 2 momenttia.

1.13. Laki maahanmuuttajan erityistuesta

27 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Lisäksi momentissa muutettaisiin muutoksenhakulautakuntaa koskevien säännösten sijaintipaikkaa koskeva viittaussäännös koskemaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annettavaksi esitettävää lakia.

Pykälän 2 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

29 §. Valituksen myöhästyminen. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos olisi tekninen.

30 §. Päätöksen poistaminen ja asiavirheen korjaaminen. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutus oikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutus oikeudella. Päätöksen poistamista

koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusoikeyteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusoikeyden voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetyistä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 30 §:n 2 momenttia.

1.14. Tapaturmavakuutuslaki

53 d §. Pykälässä säädettäisiin vakuutuslaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi samankaltaisesti kuin esityksessä ehdotetaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimi-vallan laajentamisesta. Siten myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa vakuutuslaitoksen antama lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutusoikeyden poistaisi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä.

Pykälän 1 momentin mukaan tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voisi poistaa vakuutuslaitoksen lainvoimaisen pää-

töksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusoikeydellä. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä vakuutuslaitos tai asian-osainen. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusoikeyteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusoikeyden voisi poistaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos vakuutuslaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetyistä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentin mukaan ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

1.15. Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille

7 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tapaturmalautakunnan nimen muuttumisesta johtuvat muutokset. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen päätökseen voisi hakea muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen voisi hakea muutosta vakuutusoikeydeltä. Lisäksi lainkohtaan ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa viitattaisiin tapaturmavakuutuslain 53 c §:n säännöksiin valitusasian käsittelystä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa ja valitusasian

siirrosta muutoksen-hakuasteelle. Muutoksenhakumenettelyä täsmennettäisiin vastaamaan toimeentuloturva-asioissa yleisesti noudatettua menettelyä, jossa eläkelaitos voi valituskirjelmän saapumisen jälkeen itseoikaista päätöksen ja siirtää valituksen muutoksenhakuasteelle käsiteltäväksi vain niissä tilanteissa, joissa oikaiseminen ei ole mahdollista.

8 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momenttiin otettaisiin viittaussäännös tapaturmavakuutuslain 53 e §:ään koskien itseoikaisua uuden selvityksen perusteella tilanteessa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä. Säännös mahdollistaa päätöksen joustavan itseoikaisun asianosaisen eduksi tilanteessa, jossa uuden selvityksen perusteella osoittautuu, että evätty etuus oisikin tullut myöntää tai jo myönnetty etuus olisi tullut myöntää määrältään suurempana.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi lainvoimaisen päätöksen poistamisesta vastaavin edellytyksin kuin tapaturmavakuutuslain 53 d §:ssä säädetään. Ehdotetun päätöksen oikaisemista ja lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevat säännökset vastaavat sisällöltään toimeentuloturva-asioissa noudatettavaa käytäntöä.

1.16. Työntekijän eläkelaki

140 §. *Lainvoimainen päätöksen poistaminen.* Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevalle hakemukselle asetettua määräaika koskeva säännös ja siirrettävän se pykälän 4 momenttiin. Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan lisättävän tarkentava säännös koskien asianosaisen oikeutta valittaa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan antamasta lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevasta päätöksestä vakuutusosoikeuteen.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tarkennus koskien vakuutusosoikeuden antaman päätöksen poistamista. Vakuutusosoikeudella olisi oikeus poistaa myös oma päätöksensä sosiaali vakuutusasioiden ylimpänä muutoksenhakuasteena, kuten nykyisinkin.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin määräajasta koskien päätöksen poistamisen hakemista. Säännös on sisällytynyt aiemmin pykälän 1 momenttiin. Selkeyden vuoksi ehdotetaan säännöksen siirtämistä omaan 4 momenttiin. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin kuitenkin poistaa myös silloin, kun hakemus on tehty yli viiden vuoden kuluttua siitä, kun päätös on saanut lainvoiman. Säännöksen siirtämisellä selkeytettäisiin asiointilaa, että laissa säädetty viiden vuoden määräaika päätöksen poistamista koskevalle hakemukselle koskee sekä 1 momentissa säänneltyä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan oikeutta poistaa lainvoimainen päätös, että 2 momentin mukaista vakuutusosoikeuden oikeutta poistaa lainvoimainen päätös.

1.17. Asumistukilaki

20 §. Pykälän 1 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Lisäksi momentissa muutettaisiin muutoksenhaku-lautakuntaa koskevien säännösten sijaintipaikkaa koskeva viittaussäännös koskemaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annettavaksi esitettävää lakia.

21 a §. Pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutos olisi tekninen.

22 §. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen antaman lainvoimaisen päätöksen poistamisesta. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimivaltaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että muutoksenhakulautakunnalla olisi oikeus poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimainen päätös ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Omia päätöksiä muutoksenhakulautakunta ei voisi poistaa, vaan vakuutusosoikeus poistaisi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen sekä oman päätöksensä. Lisäksi pykälässä muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Pykälän 1 momentin mukaan sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen. Nykyisin tämä toimivalta on vakuutusosikeudella. Päätöksen poistamista koskevan hakemuksen voisi tehdä Kansaneläkelaitos tai asianosainen. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä olisi normaalilla tavalla valitustie vakuutusosikeuteen.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusosikeus voisi poistaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan antaman päätöksen ja oman lainvoimaisen päätöksensä, jos se olisi perustunut virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai olisi ilmeisesti lain vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos Kansaneläkelaitos tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena siihen saakka kunnes asia uudelleen ratkaistaan. Vastaava säännös on kansaneläkelain 74 §:ssä.

Pykälän 4 momentissa säädetään poistohakemukselle säädetystä määräajasta. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myöhemminkin. Ennen päätöksentekoa asianosaiselle tulisi varata tilaisuus tulla kuulluksi.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin tarkastuslautakunnan nimi esityksen mukaisesti sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi. Muutoin pykälän sisältö vastaa voimassa olevan lain 22 §:n 2 momenttia.

2. Voimaantulo

Ehdotetut lakien muutokset ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Ennen lakien voimaantuloa voitaisiin ryhtyä niiden täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3. Säättämisjärjestys

Tuomioistuimista säädetään perustuslaissa, jonka 3 §:n 3 momentin mukaan tuomiovaltaa käyttävät riippumattomat tuomioistuimet, ylimpänä tuomioistuimina korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus. Lailla säädetty sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnat toimivat tuomioistuinten tavoin ja jäsenet hoitavat lakien mukaan tehtäviään tuomarin vastuulla ja heidän puolueettomuuttaan turvaavat tuomarin esteellisyysäännökset. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä noudatetulla hallintokäytännöllä on haluttu varmistaa muutoksenhakuasteina toimivien lautakuntien toiminnan jatkuvuus, oikeuskäytännön yhdenmukaisuus sekä valittajan oikeusturvan toteutuminen lautakuntia koskevassa lainsäädännössä ja lautakuntia nimitettäessä. Ehdotetut muutokset vahvistavat osaltaan perustuslain 21 §:ssä tarkoitettua oikeusturvaa sosiaaliturvan muutoksenhaussa.

Tällä perusteella esitykseen sisältyvät lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja jäsenet

1 §

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja toimivalta

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta (*muutoksenhakulautakunta*) toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena Kansaneläkelaitoksen hoitamissa toimeentuloturvasasioissa siten kuin asianomaisissa etuuslaeissa erikseen säädetään.

Valtioneuvosto asettaa muutoksenhakulautakunnan sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla.

2 §

Puheenjohtajat ja jäsenet

Muutoksenhakulautakunnassa on päätoimisen puheenjohtajan virka ja päätoimisen varapuheenjohtajan virka sekä neljä sivutoimis-

ta varapuheenjohtajaa.

Muutoksenhakulautakunnassa on lisäksi sivutoimisina kuusi lääkärijäsentä, kuusi lakimiesjäsentä ja kaksitoista muutoksenhakijoiden olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä sekä kullekin määrätty henkilökohtainen varajäsen. Henkilökohtaista varajäsentä koskee, mitä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä.

3 §

Jäsenten kelpoisuus

Päätoimisella puheenjohtajalla ja päätoimisella varapuheenjohtajalla on oltava tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto ja perehtyneisyys sosiaalivakuutukseen. Päätoimiselta puheenjohtajalta edellytetään lisäksi käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Muutoksenhakulautakunnan jäsenten tulee olla sosiaalivakuutukseen perehtyneitä ja sivutoimisilla varapuheenjohtajilla ja lakimiesjäsenillä tulee lisäksi olla tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto.

Lääkärijäsenen tulee olla laillistettu lääkäri.

4 §

Päätoimisten puheenjohtajien tehtävät ja nimittäminen

Valtioneuvosto nimittää muutoksenhakulautakunnan päätoimisen puheenjohtajan ja päätoimisen varapuheenjohtajan virkaan ja myöntää heille virkavapauden.

Päätoiminen puheenjohtaja johtaa muutoksenhakulautakuntaa ja vastaa sen toiminnasta, valvoo laintulkinnan yhdenmukaisuutta muutoksenhakulautakunnan ratkaisuihin sekä vastaa muutoksenhakulautakunnan hallinnollisista asioista työjärjestyksessä tarkemmin määrättyllä tavalla. Päätoimisen varapuheenjohtajan tehtävistä määrätään muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä.

5 §

Muutoksenhakulautakunnan jäsenen paikan vapautuminen

Muutoksenhakulautakunnan jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään.

Jos sivutoimisen varapuheenjohtajan tai jäsenen tehtävä vapautuu kesken toimikauden, määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

6 §

Tuomarin vala ja vakuutus sekä eroamisikä

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenen on ryhtyessään tehtäväänsä vannottava tuomarinvala tai annettava tuomarinvakuutus siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 a ja 7 §:ssä säädetään, jollei hän ole tehnyt sitä jo aiemmin.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsen on velvollinen eroamaan tehtävästään sen kuukauden päätyessä, jonka kuluessa hän täyttää 68 vuotta.

7 §

Esittelijät

Muutoksenhakulautakunnassa on tarpeellinen määrä esittelijöitä.

Muutoksenhakulautakunnan esittelijällä on oltava tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto.

2 luku

Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa

8 §

Muutoksenhakulautakunnan jaostot

Muutoksenhakulautakunta toimii jaostoihin jakautuneena. Lainkäyttöasiat ratkaistaan esittelystä viisi- tai kolmijäsenisessä jaostossa, vahvennetussa jaostossa tai täysistunnossa. Muut asiat ratkaistaan hallintojaostossa, jollei hallintojaosto ole antanut asiaa muutoksenhakulautakunnan päätoimisen puheenjohtajan päätettäväksi.

Jaoston käsitellessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, lääkärijäsenen on osallistuttava asian käsittelyyn.

9 §

Viisijäseninen jaosto

Asian käsittelyyn viisijäsenisessä jaostossa osallistuu puheenjohtajana muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja kaksi muutoksenhakijoiden olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä, kun on kysymys:

1) kansaneläkelain (347/1956) mukaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä tai eläkkeensaajien hoitotukea koskevasta etuudesta;

2) lapsen hoitotuesta annetun lain (444/1969) mukaisesta etuudesta;

3) vammaistukilain (124/1988) mukaisesta etuudesta;

4) maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaisesta etuudesta;

5) sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaisesta päivärahaetuudesta;

6) Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaisesta kuntoutusrahasta, ammatillisesta tai lääkinnällisestä kuntoutuksesta;

7) sairausvakuutuslain mukaisesta työterveyshuollon korvauksesta tai vuosilomakustannuskorvauksesta; tai

8) asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) mukaisesta asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin kuulumisesta.

Myös muu kuin 1 momentissa mainittu asia on ratkaistava viisijäsenisessä kokoonpanossa, jos asialla on hakijan toimeentulon tai lain soveltamisen kannalta erityisen suuri merkitys.

Jaosto on päätösvaltainen, kun paikalla on puheenjohtaja ja vähintään kaksi jäsentä edellyttäen, että ne jaoston jäsenet, jotka eivät ole paikalla ovat kirjallisesti ennen kokousta ilmoittaneet yhtyvänsä esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat jäsenet.

10 §

Kolmijäseninen jaosto

Muita kuin 9 §:ssä mainittuja asioita käsiteltäessä asian käsittelyyn osallistuu puheenjohtajana muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja kaksi lakimiesjäsentä tai lakimiesjäsen ja lääkärijäsen. Jaosto on päätösvaltainen, kun paikalla on puheenjohtaja ja yksi jäsen edellyttäen, että kolmas jäsen on ilmoittanut kirjallisesti ennen kokousta yhtyneensä esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat jäsenet.

11 §

Vahvennettu jaosto

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja tai jaosto voi määrätä

jaostossa käsiteltävänä olevan asian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Vahvennetussa jaostossa on puheenjohtajana muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja jäseninä sivutoimiset varapuheenjohtajat sekä asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenet.

Vahvennettu jaosto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa sen jäsenistä on läsnä.

12 §

Täysistunto

Jos muutoksenhakulautakunnan ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavallisissa tapauksissa tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai jaosto voi määrätä asian käsiteltäväksi muuto ksenhakulautakunnan täysistunnossa.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun paikalla on puheenjohtajana toimiva muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja tai päätoiminen varapuheenjohtaja ja vähintään puolet lautakunnan muista jäsenistä.

13 §

Hallintojaosto

Muutoksenhakulautakunnan hallintoasiat käsitellään hallintojaostossa, johon kuuluvat muutoksenhakulautakunnan päätoiminen puheenjohtaja, päätoiminen varapuheenjohtaja ja sivutoimiset varapuheenjohtajat. Asiat käsitellään siten kuin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä määrätään.

14 §

Asian käsittely

Asian käsittelyssä muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia

(586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Muutoksenhakulautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta.

Muutoksenhakulautakunta voi poistaa Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisen päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi siten kuin siitä erikseen lailla säädetään.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.

Muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Muutoksenhakulautakunnan antama päätös on maksuton.

15 §

Käsittelyn julkisuus

Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin sellaisissa asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka muutoksenhakulautakunta määrää käsiteltäviksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.

3 luku

Erinäiset säännökset

16 §

Virkasyyte

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muuta jäsentä syy-

tetään virkarikoksesta Helsingin hovioikeudessa.

17 §

Oikeus saada tietoja ja virka-apua

Viranomaiset ja julkista tehtävää hoitavat yhteisöt sekä vakuutus- ja eläkelaitokset ovat salassapitosäännösten estämättä velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta valitusasian käsittelyssä välttämättömiä tietoja sekä virka-apua muutoksenhakulautakunnalle. Vastaava velvollisuus on myös laillistetulla lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä.

18 §

Rahoitus

Muutoksenhakulautakunnan kustannukset suoritetaan valtion varoista.

Muutoksenhakulautakunnan sivutoimisten varapuheenjohtajien ja jäsenten palkkiot määrätään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

19 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset muutoksenhakulautakunnan sihteeristä, muista virkamiehistä ja muusta työsopimussuhteisesta henkilöstöstä sekä muutoksenhakulautakunnan ratkaisujen julkaisemisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Työskentelyn järjestämisestä muutoksenhakulautakunnassa määrätään tarkemmin työjärjestyksessä, jonka muutoksenhakulautakunnan täysistunto vahvistaa.

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Sosiaalivakuutuslautakuntien toiminta

lakkaa tämän lain tullessa voimaan, ja tarkastuslautakunnan nimi muuttuu sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnaksi.

Mitä muualla lainsäädännössä säädetään sosiaalivakuutuslautakunnasta tai tarkastuslautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin muutoksenhakulautakunnan virkojen ja tehtävien täyttämiseksi sekä muihin lain edellyttämiin toimenpiteisiin.

21 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa sosiaalivakuutuslautakunnissa ja tarkastuslautakunnassa vireillä olevat asiat siirtyvät käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan tämän lain säännösten mukaan.

Sosiaalivakuutuslautakuntien palveluksessa vakituisessa työsuhteessa työskentelevät esittelijät voivat siirtyä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan palvelukseen tai py-

syä Kansaneläkelaitoksen palveluksessa.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja muu päätoiminen henkilöstö jatkaa muutoksenhakulautakunnan palveluksessa.

Päätoimisen puheenjohtajan virka täytetään toistaiseksi 1 päivästä tammikuuta 2009.

Tarkastuslautakunnan sivutoimiset jäsenet ja varajäsenet jatkavat toimikautensa loppuun muutoksenhakulautakunnan sivutoimisina jäseninä ja varajäseninä.

Muutoksenhakulautakunta poistaa, siten kuin asianomaisissa etuuslaeissa tarkemmin säädetään, ne päätökset, joiden poistamista koskevat hakemukset tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen. Muutoksenhakulautakunta poistaa kuitenkin ennen 1.1.2007 tarkastuslautakunnassa vireillä olleet poistohakemukset.

Muutoksenhakulautakunnan kokoonpanoa koskevia säännöksiä sovelletaan lain voimaantulosta lähtien asioihin, jotka siirtyvät sosiaalivakuutuslautakunnista tai ovat vireillä tarkastuslautakunnassa tämän lain tullessa voimaan tai tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

2.

Laki**kansaneläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 73 §:n 1 ja 2 momentti, 73 b ja 74 §,

sellaisina kuin ne ovat, 73 §:n 1 momentti, 73 b ja 74 § laissa 886/1994 sekä 73 §:n 2 momentti laissa 135/2003, sekä

lisätään lakiin uusi 39 a § ja 74 a § seuraavasti:

39 a §

Jos kansaneläkkeen hakija on hakenut eläkettä tai korvausta myös muusta EU- tai ETA-valtiosta, jossa sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 (sosiaaliturva-asetus), kansaneläke voidaan myöntää väliaikaisesti siksi ajaksi, jonka asian käsittely kestää. Jos eläke tai korvaus mainitusta valtiosta myönnetään takautuvasti, Kansaneläkelaitos saa periä liikaa maksetun kansaneläkkeen takautuvasti toisessa valtiossa myönnetystä eläkkeestä tai korvauksesta. Kun muussa valtiossa haetusta eläkkeestä on saatu tieto, Kansaneläkelaitos tekee lopullisen päätöksen kansaneläkkeestä.

73 §

Eläkelaitoksen kansaneläkettä tai muuta tässä laissa säädettyä etuutta koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

73 b §

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusoikeudelle annettava valitus on saapunut 73 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

74 §

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 73 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun

aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 73 §:ssä säädetään.

74 a §

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy Kansaneläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan EY:n sosiaaliturvasetuksen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden eläkepäätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

3.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 17 luvun 6-8 § ja
muutetaan 17 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 momentti, 2 §:n 1 ja 3 momentti sekä 4 § ja 20 luvun 4 § seuraavasti:

17 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhakuoikeus

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön valittamalla vakuutusoikeyteen.

Vakuutusoikeyden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

2 §

Valitusaika ja valituksen myöhästyminen

Kansaneläkelaitoksen ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona

päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusoikeydelle tehtävä valitus on saapunut säädety määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

4 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 ja 2 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusoikeyden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeises-

ti lain vastainen, vakuutusoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun taikka myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoikeus voivat merellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitel-

lessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 ja 2 §:ssä säädetään.

20 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Päätöksen maksuttomuus

Kansaneläkelaitoksen ja tämän lain mukaisen muutoksenhakuelimen päätös on maksuton.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa vakuutusoikeuteen.

4.

Laki**perhe-eläkelain 33 ja 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 37 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 104/1990 ja
lisätään lakiin siitä lailla 947/1992 kumotun 33 §:n tilalle uusi 33 §, seuraavasti:

33 §

Jos lesken eläkkeen täydennysmäärän hakija on hakenut eläkettä tai korvausta myös muusta EU- tai ETA-valtiosta, jossa sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 leskeneläkkeen täydennysmäärä voidaan myöntää väliaikaisesti siksi ajaksi, jonka asian käsittely kestää. Jos eläke tai korvaus mainitusta valtiosta myönnetään takautuvasti, Kansaneläkelaitos saa periä liikaa maksetun leskeneläkkeen täydennysmäärän takautuvasti toisessa valtiossa myönnetystä eläkkeestä tai korvauksesta. Kun muussa valtiossa haetusta eläkkeestä tai korvauksesta on saatu tieto, Kansaneläke-

laitos tekee lopullisen päätöksen leskeneläkkeen täydennysmäärästä.

37 §

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta vakuutusoikeudelta myös 18 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007

5.

Laki

lapsen hoitotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsen hoitotuesta 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetun lain (444/1969) 8 b §:n 1 ja 2 momentti, 8 d § sekä 8 e §, sellaisina kuin ne ovat laissa 891/1994, seuraavasti:

8 b §

Kansaneläkelaitoksen lapsen hoitotukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään (poist) sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

8 d §

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 8 b §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

8 e §

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti vain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 8 b §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetel-

lä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 8 b §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007

6.

Laki

vammaistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/1988) 7 §:n 1 ja 2 momentti, 7 b § sekä 7 c §, sellaisina kuin ne ovat laissa 890/1994, seuraavasti

7 §

Kansaneläkelaitoksen vammaistukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

7 b §

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 7 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

7 c §

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa pää-

töksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 7 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen pää-

töksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoiikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten

kuin 7 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

7.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 55 ja 58 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (566/2005) 55 §:n 1 ja 3 momentti sekä 58 § seuraavasti:

55 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön valittamalla vakuutusoiikeuteen. Vakuutusoiikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Haettaessa muutosta 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen valituskirjelmä on toimitettava Kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon. Kansaneläkelaitoksen ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoitta-

maan osoitteeseen. Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusoiikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

58 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 55 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuuluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdys-

tä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn etuuden myöntämisestä tai myönnetyn etuuden lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn etuuden tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuaasia käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 55 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

8.

Laki**lapsilisälain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1992 annetun lapsilisälain (796/1992) 15 §:n 1 momentti, 15 b ja 15 c §, sellaisina kuin ne ovat laissa 335/1997, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

15 b §

Valituksen myöhästyminen

Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

15 c §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 15 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menettellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 15 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2007.

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muu-
toksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se

on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan
päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa
vakuutusosoikeuteen.

9.

Laki

äitiysavustuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1993 annetun äitiysavustuslain (477/1993) 11 §:n 1 mo-
mentti, 12 a ja 13 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 338/1997, seuraavasti:

11 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymä-
tön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan
muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaalitur-
van muutoksenhakulautakunnan päätökseen
tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusoi-
keuden päätökseen ei saa hakea muutosta va-
littamalla. Sosiaaliturvan muutoksenhakulau-
takunnasta säädetään laissa sosiaaliturvan
muutoksenhakulautakunnasta.

12 a §

Valituksen myöhästyminen

Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulau-
takunnalle tai vakuutusosoikeudelle tehtävä va-
litus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen,
valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myö-
hästyminen on ollut painavia syitä.

13 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 11 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen

poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhaku-

lautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 11 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa vakuutusosikeuteen.

10.

Laki**sotilasavustuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1993 annetun sotilasavustuslain (781/1993) 19 §:n 1 momentti, 20 a ja 21 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 339/1997, seuraavasti:

19 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

20 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 19 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

21 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kan-

saneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten

kuin 19 §:ssä säädetään.

tuksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa vakuutusosoikeuteen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2007.

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muu-

11.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 22 §:n 1 momentti, 22 b ja 22 c §, sellaisina kuin ne ovat laissa 337/1997, seuraavasti:

22 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään laissa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta.

22 b §

Valituksen myöhästyminen

Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

22 c §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen

poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhaku-

lautakunta ja vakuutusosikeus voivat menettellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa vakuutusosikeuteen.

12.

Laki**asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1573/1993) 13 §:n 1 momentti, 13 b ja 14 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 635/2004, seuraavasti;

13 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

13 b §

Valituksen myöhästyminen

Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

14 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 13 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti soveltaa sosiaaliturvalainsäädäntöä esityksensä mukaisena.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta tai soveltamiseen liittyvästä ajankohdasta, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä soveltaa henkilöön sosiaaliturvalainsäädäntöä hänen edukseen. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voi

vat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 13 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

13.

Laki

maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maahanmuuttajan erityistuesta 20 päivänä joulukuuta annetun lain (1192/2002) 27 §:n 1 ja 2 momentti, 29 sekä 30 §, sellaisena kuin niistä on 30 § laissa 1320/2003, seuraavasti:

27 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen erityistukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

29 §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 27 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut

painavia syitä.

30 §

Päätöksen poistaminen ja asiavirheen korjaaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 27 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuul-

luksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määrääjän jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosasto voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitel-

lessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 27 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

14.

Laki**tapaturmavakuutuslain 53 d §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 53 d §, sellaisena kuin se on laeissa 893/1994 ja 681/2005, seuraavasti:

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a §:ssä säädetään.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutuslaitoksen on varattava asianosaisille

tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos vakuutuslaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Lakia sovelletaan hakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

15.

Laki**sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 7 ja 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille 17 päivänä tammikuuta 1991 annetun lain (118/1991) 7 §:n 1 ja 3 momentti ja 8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 3 momentti laissa 137/2003 ja 8 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 137/2003, uusi 4 momentti, seuraavasti:

7 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen antamaan päätökseen saa hakea muutosta tapaturmavakuutuslain 53 §:ssä tarkoitettulta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädettyssä valitusajassa.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä on toimitettava maatalousyrittäjien eläkelaitokselle. Valitusasian käsittelyyn maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa sekä valitusasian toimittamiseen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslain 53 c §:ssä säädetään.

8 §

Päätöksen oikaisuun uuden selvityksen perusteella asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslain 53 e §:ssä säädetään.

Jos tämän lain perusteella annettu lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, päätöksen poistamiseen sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslain 53 d §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Lakia sovelletaan hakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

16.

Laki**työntekijän eläkelain 140 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun lain (395/2006) työntekijän eläkelain
 140 §:n 1 ja 2 momentti, ja
lisätään 140 §:ään uusi 4 momentti, seuraavasti:

140 §

Lainvoimainen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 128—130 §:ssä säädetään.

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain pe-

rusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

17.

Laki**asumistukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/1975) 20 §:n 1 momentti, 21 a ja 22 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 340/1997, seuraavasti:

20 §

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta välittämällä. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

21 a §

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 20 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

22 §

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus

tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetel-

lä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Lakia sovelletaan hakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

Helsingissä 29 päivänä syyskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

2.

Laki**kansaneläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 73 §:n 1 ja 2 momentti, 73 b ja 74 §, sellaisina kuin ne ovat, 73 §:n 1 momentti, 73 b ja 74 § laissa 886/1994 sekä 73 §:n 2 momentti laissa 135/2003, sekä *lisätään* lakiin uusi 39 a § ja 47 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

39 a §

Jos kansaneläkkeen hakija on hakenut eläkettä tai korvausta myös muusta EU- tai ETA -valtiosta, jossa sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 (sosiaaliturva-asetus), kansaneläke voidaan myöntää väliaikaisesti siksi ajaksi, jonka asian käsittely kestää. Jos eläke tai korvaus mainitusta valtiosta myönnetään takautuvasti, Kansaneläkelaitos saa periä liikaa maksetun kansaneläkkeen takautuvasti toisessa valtiossa myönnetystä eläkkeestä tai korvauksesta. Kun muussa valtiossa haetusta eläkkeestä on saatu tieto, Kansaneläkelaitos tekee b-pullisen päätöksen kansaneläkkeestä.

73 §

Eläkelaitoksen kansaneläkettä tai muuta tässä laissa säädettyä etuutta koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta kirjallisella valituksella. Tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Tarkastuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoikey-

73 §

Eläkelaitoksen kansaneläkettä tai muuta tässä laissa säädettyä etuutta koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta* kirjallisella valituksella. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta* säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen

Voimassa oleva laki

teen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

73 b §

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 73 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

74 §

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi eläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen eläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuaasia käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 73 §:ssä säädetään.

Ehdotus

muutosta valittamalla vakuutusosoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

73 b §

Jos *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle* tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 73 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

74 §

Jos *Kansaneläkelaitoksen tämän lain perusteella* antama lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* voi asianosaisen tai *Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 73 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn

edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 73 §:ssä säädetään.

74 a §

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy Kansaneläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden eläkepäätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

3.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 17 luvun 6-8 § ja
muutetaan 17 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 momentti, 2 §:n 1 ja 3 momentti sekä 4 § ja 20 luvun 4 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 luku

17 luku

Muutoksenhaku**Muutoksenhaku**

1 §

1 §

Muutoksenhakuoikeus

Muutoksenhakuoikeus

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla sosiaalivakuutuslautakuntaan ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön valittamalla tarkastuslautakuntaan. *Kuitenkin Kansaneläkelaitoksen keskushallinnon työterveyshuollon korvausta koskevassa asiassa antamaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla tarkastuslautakuntaan.*

Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön valittamalla vakuutusoikeuteen.*

Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

2 §

2 §

Valitusaika ja valituksen myöhästyminen

Valitusaika ja valituksen myöhästyminen

Sosiaalivakuutuslautakunnan ja tarkastuslautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on

Kansaneläkelaitoksen ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jäl-

postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

4 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi Kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen Kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun taikka myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 ja 2 §:ssä säädetään.

keen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myö hästymiseen on ollut painavia syitä.

4 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 ja 2 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman

20 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Päätöksen maksuttomuus

Kansaneläkelaitoksen, sosiaalivakuutuslautakunnan sekä tarkastuslautakunnan päätös on maksuton.

6 §

Sosiaalivakuutuslautakunta

Sosiaalivakuutuslautakunnan toimialueena on Kansaneläkelaitoksen määräämä vakuutusalue.

Valtioneuvosto asettaa enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan sosiaalivakuutuslautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, yksi lääkärijäsen ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Heidän paikansa vapautuessa kesken toimikauden määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Heidän oikeudestaan pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista säädetään.

Lautakunnan puheenjohtajalla tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus. Puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa määrättäessä Kansaneläkelaitokselle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Vastaavasti lääkärijäsenten osalta Terveystieteiden tutkimuskeskukselle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen.

Lautakunta on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä kah-

lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun taikka myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus* voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 ja 2 §:ssä säädetään.

20 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Päätöksen maksuttomuus

Kansaneläkelaitoksen ja tämän lain mukaisen muutoksenhakuelimen päätös on maksuton.

6 §

Sosiaalivakuutuslautakunta

(kumotaan)

den muun jäsenen saapuvilla ollessa. Käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen riippuu olennaisesti lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee yhden jäsenen olla lääkäri.

Sosiaalivakuutuslautakunnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan toimialueena on koko maa.

Valtioneuvosto asettaa enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan tarkastuslautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, tarpeellinen määrä varapuheenjohtajia ja muita jäseniä. Muille jäsenille kuin puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille määrätään henkilökohtaiset varajäsenet. Heidän paikkansa vapautuessa kesken toimikauden määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Heidän oikeudestaan pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista säädetään.

Puheenjohtajan, joka voi olla päätoiminen, sekä varapuheenjohtajien ja muiden jäsenten tulee olla sosiaalivakuutukseen perehtyneitä. Lisäksi puheenjohtajalla, varapuheenjohtajalla ja vähintään kahdella muulla jäsenellä tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus. Muista jäsenistä ainakin kahden tulee olla lääkäri.

Lautakunta voi toimia jaostoihin jakautuneena. Jaostoon kuuluu puheenjohtaja, vähintään yksi lakimiesjäsen ja lääkärjäsen ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntevasta edustavaa jäsentä. Jaosto on päätösvaltainen, kun paikalla on jaoston puheenjohtaja ja kolme muuta jaoston jäsentä. Käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, yhden saapuvilla olevan jäsenen tulee olla lääkäri. Tarkastuslautakunta voi käsitellä asian myös täysistunnossa. Täysistunto on päätösvaltainen, kun paikalla on tarkastuslautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet lautakunnan jäsenistä. Käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, yhden saapuvilla

7 §

Tarkastuslautakunta

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

olevan jäsenen tulee olla lääkäri.

Tarkastuslautakunta toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä ja sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset maksetaan valtion varoista.

Tarkastuslautakunnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Asian käsittely

Asian käsittelyssä sosiaalivakuutuslautakunnassa ja tarkastuslautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä. Sosiaalivakuutuslautakunnassa ja tarkastuslautakunnassa toimitetaan tarvittaessa asian selvittämiseksi suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. Asiassa, jossa tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta, tarkastuslautakunnan on toimitettava suullinen käsittely yksityisen asianosaisen pyynnöstä siten kuin hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään.

Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka sosiaalivakuutuslautakunta tai tarkastuslautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.

Tarkastuslautakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei sovelleta hallintolainkäyttölain 11 luvun säännöksiä ylimääräisestä muutoksenhausta. Tarkastuslautakunta voi poistaa lainvoimaisen päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi siten kuin siitä erikseen säädetään. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä voidaan päätös poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

8 §

Asian käsittely

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa vakuutusoikeuteen.

4.

Laki**perhe-eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 37 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 104/1990 ja
lisätään lakiin siitä lailla 947/1992 kumotun 33 §:n tilalle uusi 33 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

33 §

Jos lesken eläkkeen täydennysmäärän hakija on hakenut eläkettä tai korvausta myös muusta EU- tai ETA-valtiosta, jossa sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuihin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71 leskeneläkkeen täydennysmäärä voidaan myöntää väliaikaisesti siksi ajaksi, jonka asian käsittely kestää. Jos eläke tai korvaus mainitusta valtiosta myönnetään takautuvasti, Kansaneläkelaitos saa periä liikaa maksetun leskeneläkkeen täydennysmäärän takautuvasti toisessa valtiossa myönnetystä eläkkeestä tai korvauksesta. Kun muussa valtiossa haetusta eläkkeestä tai korvauksesta on saatu tieto, Kansaneläkelaitos tekee lopullisen päätöksen leskeneläkkeen täydennysmäärästä.

37 §

Tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta vakuutusosoikeudelta myös 18 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

37 §

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta vakuutusosoikeudelta myös 18 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2007

5.

Laki

lapsen hoitotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsen hoitotuesta 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetun lain (444/1969) 8 b §:n 1 ja 2 momentti, 8 d § sekä 8 e §, sellaisina kuin ne ovat laissa 891/1994, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 b §

Kansaneläkelaitoksen lapsen hoitotukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta kirjallisella valituksella. Tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa (364/63).

Tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutus-oikeudelta kirjallisella valituksella. Vakuutus-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

8 d §

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutusoi-
keudelle annettava valitus on saapunut 8 b §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

8 e §

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutus-oikeus voi

Ehdotus

8 b §

Kansaneläkelaitoksen lapsen hoitotukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta* kirjallisella valituksella. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta* säädetään *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta* annetussa laissa (/).

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutus-oikeudelta kirjallisella valituksella. Vakuutus-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

8 d §

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutus-oikeudelle annettava valitus on saapunut 8b §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

8 e §

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutok-*

Voimassa oleva laki

asianosaisen hakemuksesta tai eläkelaitoksen esityksestä, varattuaan asianosaiselle tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen eläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuaasia käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 8 b §:ssä säädetään.

Ehdotus

senhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 8 b §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* ja vakuutusoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuaasia käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 8 b §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007

6.

Laki**vammaistukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/1988) 7 §:n 1 ja 2 momentti, 7 b § sekä 7 c §,
 sellaisina kuin ne ovat laissa 890/1994, seuraavasti

Voimassa oleva laki

7 §

Kansaneläkelaitoksen vammaistukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta kirjallisella valituksella. Tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa (364/63).

Tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutus-oikeudelta kirjallisella valituksella. Vakuutus-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

7 b §

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutus-oikeudelle annettava valitus on saapunut 7 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

7 c §

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu vääriin tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutus-oikeus voi asianosaisen hakemuksesta tai eläkelaitoksen esityksestä, varattuaan asianosaiselle tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen

Ehdotus

7 §

Kansaneläkelaitoksen vammaistukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta* kirjallisella valituksella. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa* (/).

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *vakuutus-oikeudelta*. Vakuutus-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

7 b §

Jos *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle* tai vakuutus-oikeudelle annettava valitus on saapunut 7 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

7 c §

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* voi asianosaisen tai *Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen

Voimassa oleva laki

ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen eläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusoiikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 7 §:ssä säädetään.

Ehdotus

käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 7 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusoiikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoiikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoiikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdyistä hakemuksista.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoiikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 7 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007

7.

Laki**Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 55 ja 58 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (566/2005) 55 §:n 1 ja 3 momentti sekä 58 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

55 §

55 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla tarkastuslautakuntaan ja tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön valittamalla vakuutusosoikeuteen. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. *Vakuutetun matkakustannusten korvaamista koskevaan päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin sairausvakuutuslaissa säädetään.*

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön valittamalla vakuutusosoikeuteen. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*

Haettaessa muutosta 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen valituskirjelmä on toimitettava Kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon. Päätöksen tiedoksiannosta säädetään Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 20 a §:ssä. Vaikka tarkastuslautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

Haettaessa muutosta 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen valituskirjelmä on toimitettava Kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon. *Kansaneläkelaitoksen ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen. Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.*

58 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi Kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta ja varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä tarkoitetun esityksen Kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn etuuden myöntämisestä tai myönnetyn etuuden lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn etuuden tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 55 §:ssä säädetään.

58 §

Päätöksen poistaminen

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen* tai Kansaneläkelaitoksen *vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 55 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi *asianosaisen* tai Kansaneläkelaitoksen *vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.*

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn etuuden myöntämisestä tai myönnetyn etuuden lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn etuuden tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus* voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 55 §:ssä säädetään.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2007

8.

Laki

lapsilisälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1992 annetun lapsilisälain (796/1992) 15 §:n 1 momentti, 15
b § ja 15 c §,
sellaisina kuin ne ovat laissa 335/1997, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta*. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).*

—————
15 b §

—————
15b §

Valituksen myöhästyminen

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 15 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

Jos *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle* annettava valitus on saapunut 15 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

15 c §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää lapsilisän maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 15 §:ssä säädetään.

15 c §

Päätöksen poistaminen

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen *vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava* asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi *ennen asian ratkaisemista*. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 15 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, *vakuutusosikeus* voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen *vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Vakuutusosikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista*.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* ja *vakuutusosikeus* voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 15 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa vakuutusoikeuteen.

9.

Laki**äitiysavustuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1993 annetun äitiysavustuslain (477/1993) 11 §:n 1 momentti, 12 a § ja 13 §,
 sellaisina kuin ne ovat laissa 338/1997, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

11 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

12 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 11 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

Ehdotus

11 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta* ja *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusoikeudelta*. *Vakuutusoikeuden* päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta* säädetään laissa *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta*.

12 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle* tai *vakuutusoikeudelle* annettava valitus on saapunut 11 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

13 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuun muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 11 §:ssä säädetään.

13 §

Päätöksen poistaminen

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* voi *asianosaisen* tai Kansaneläkelaitoksen *vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan* on *varattava* asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi *ennen asian ratkaisemista*. *Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 11 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* ja *vakuutusosikeus* voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 11 §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa vakuutusoikeuteen.

10.

Laki

sotilasavustuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1993 annetun sotilasavustuslain (781/1993) 19 §:n 1 momentti, 20 a ja 21 §,
 sellaisina kuin ne ovat laissa 339/1997, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

19 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusoikeudelta. Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään laissa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta.*

20 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 19 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

20 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle* tai *vakuutusosikeudelle* annettava valitus on saapunut 19 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

21 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.

21 §

Päätöksen poistaminen

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* voi asianosaisen tai *Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun li-

Ehdotus

säämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyksen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* ja *vakuutusosoikeus* voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 19 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007

Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksestä, jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslautakunnan päätöstä koskevan valituksen, ei saa valittaa vakuutusosoikeuteen.

11.

Laki**lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 22 §:n 1 momentti, 22 b ja 22 c §, sellaisina kuin ne ovat laissa 337/1997, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaalivakuutuslautakunnalta ja sosiaalivakuutuslautakunnan päätökseen tyytymätön tarkastuslautakunnalta. Tarkastuslautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaalivakuutuslautakunnasta ja tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään laissa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta.*

22 b §

22 b §

Valituksen myöhästyminen

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaalivakuutuslautakunnalle tai tarkastuslautakunnalle annettava valitus on saapunut 22 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

Jos *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle* annettava valitus on saapunut 22 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

22 c §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, tarkastuslautakunta voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemmin lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaalivakuutuslautakunta ja tarkastuslautakunta voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

22 c §

Päätöksen poistaminen

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* voi *asianosaisen* tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemmin lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyen edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
makuuta 2007*

*Tämän lain mukaisesta sosiaaliturvan
muutoksenhakulautakunnan päätöksestä,
jolla se on ratkaissut sosiaalivakuutuslau-
takunnan päätöstä koskevan valituksen, ei
saa valittaa vakuutusoikeuteen.*

12.

Laki**asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1573/1993) 13 §:n 1 momentti, 13 b ja 14 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 635/2004, seuraavasti;

Voimassa oleva laki

13 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta ja tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

13 b §*Valituksen myöhästyminen*

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 13 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

14 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua asiaa koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmei-

Ehdotus

13 §

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta*. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

13 b §*Valituksen myöhästyminen*

Jos *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle* annettava valitus on saapunut 13 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

14 §

Päätöksen poistaminen

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmei-

sesti lain vastainen, vakuutusoikeus voi Kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianomaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen Kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti soveltaa sosiaaliturvalainsäädäntöä esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta tai soveltamiseen liittyvästä ajankohdasta, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä soveltaa henkilöön sosiaaliturvalainsäädäntöä hänen edukseen. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 13 §:ssä säädetään.

sesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen *vaatimuksesta* poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 13 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusoikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti soveltaa sosiaaliturvalainsäädäntöä esityksensä mukaisena.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta tai soveltamiseen liittyvästä ajankohdasta, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä soveltaa henkilöön sosiaaliturvalainsäädäntöä hänen edukseen. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* ja *vakuutusoikeus* voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 13 §:ssä säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2007*

13.

Laki

maahanmuuttajien erityistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maahanmuuttajien erityistuesta 20 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain
 (1192/2002) 27 §:n 1 ja 2 momentti, 29 § sekä 30 §,
 sellaisina kuin niistä on 30 § laissa 1320/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

27 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Kansaneläkelaitoksen erityistukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta kirjallisella valituksella. Tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa.

Tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutus-oikeudelta kirjallisella valituksella. Vakuutus-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kansaneläkelaitoksen erityistukea koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta* kirjallisella valituksella. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta* säädetään *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa* (/).

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta vakuutus-oikeudelta. Vakuutus-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

29 §

29 §

Valituksen myöhästyminen

Valituksen myöhästyminen

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutus-oikeudelle annettava valitus on saapunut 27 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

Jos *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle* tai vakuutus-oikeudelle annettava valitus on saapunut 27 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

30 §

30 §

Päätöksen poistaminen ja asiavirheen korjaaminen

Päätöksen poistaminen ja asiavirheen korjaaminen

Jos erityistukea koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutus-oikeus voi Kansaneläkelai-

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutok-*

toksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen Kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää erityistuen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn etuuden myöntämisestä tai myönnetyn etuuden lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn etuuden tai myöntää etuuden aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuaasia käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 27 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

senhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 27 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuaasia käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 27 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2007*

14.

Laki

tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 53 d §, sel-
laisena kuin se on laeissa 893/1994 ja 681/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusoi-
keuden tämän lain mukaisessa asiassa an-
tama lainvoimainen päätös perustuu vää-
rään tai puutteelliseen selvitykseen taikka
on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoi-
keus voi vakuutuslaitoksen esityksestä tai asian-
osaisen hakemuksesta, varattuaan muille
asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi,
poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelle-
en käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun
esityksen vakuutuslaitos voi, kunnes asia on
uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyt-
tää korvauksen maksamisen tai maksaa sen
esityksensä mukaisesti.

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäk-
si voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren
31 luvussa säädetään.

53d §

Jos vakuutuslaitoksen *tämän lain perus-
teella antama* lainvoimainen päätös perus-
tuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvityk-
seen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *ta-
paturma-asioiden muutoksenhakulautakun-
ta* voi asianosaisen tai vakuutuslaitoksen
vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä
asian uudelleen käsiteltäväksi. *Tapaturma-
asioiden muutoksenhakulautakunnan* on va-
rattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluk-
si ennen asian ratkaisemista. *Tällaiseen
päätökseen saa hakea muutosta siten kuin
53 a §:ssä säädetään.*

*Jos tapaturma-asioiden muutoksenhaku-
lautakunnan tai vakuutusoi-
keuden tämän
lain perusteella antama lainvoimainen päät-
ös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen
selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastai-
nen, vakuutusoi-
keus voi asianosaisen tai
vakuutuslaitoksen vaatimuksesta poistaa
päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsi-
teltäväksi. Vakuutusoi-
keuden on varattava
asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen
asian ratkaisemista.*

*Jos vakuutuslaitos tekee päätöksen pois-
tamista koskevan vaatimuksen, se voi kes-
keyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen
vaatimuksensa mukaisena siihen asti kun-*

Ehdotus

nes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Lakia sovelletaan hakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

15.

Laki**sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 7 ja 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille 17 päivänä tammikuuta 1991 annetun lain (118/1991) 7 §:n 1 ja 3 momentti ja 8 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 3 momentti laissa 137/2003 ja 8 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä
lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 137/2003, uusi 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen antamaan päätökseen saa hakea muutosta tapaturmavakuutuslain 53 §:ssä tarkoitettulta tapaturmalautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Tapaturmalautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoikeyteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ehdotus

7 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen antamaan päätökseen saa hakea muutosta tapaturmavakuutuslain 53 §:ssä tarkoitettulta *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta* kirjallisella valituksella viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta *vakuutusoikeydeltä kirjallisella valituksella 1 momentissa säädettyssä valitusajassa.*

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä on toimitettava maatalousyrittäjien eläkelaitokselle. Valitusasian käsitteeseen maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa sekä valitusasian toimittamiseen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslain 53 c §:ssä säädetään.

8 §

Jos myöhemmin ilmenee, että tämän lain nojalla annettu päätös on perustunut vääriin tai puutteelliseen selvitykseen ja päätöksellä on evätty oikeus päivärahaan tai myönnetty päivärahaa liian vähän, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee käsitellä asia uudelleen.

Jos päivärahan myöntäminen on perustunut korvaussensaajan vilpilliseen menettelyyn, vakuutusoikeus voi maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta korvaussensaajaa kuultuaan poistaa aikaisemman lainvoimaisen päätöksen ja määrätä aiheettomasti maksetun päivärahan maksettavaksi takaisin.

8 §

Päätöksen oikaisuun uuden selvityksen perusteella asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslain 53 e §:ssä säädetään.

Jos tämän lain perusteella annettu lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, päätöksen poistamiseen sovelletaan, mitä tapaturmavakuutuslain 53 d §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Lakia sovelletaan hakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.

16.

Laki**työntekijän eläkelain 140 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun lain (395/2006) työntekijän eläkelain 140 §:n 1 ja 2 momentti, ja
lisätään 140 §:ään uusi 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

140 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Eri-tyisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosasto voi

Ehdotus

140 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama koskee asianosaisen tai Eläketurvakeskuksen vaatimuksesta Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella antamaa lainvoimaista päätöstä. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. *Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 128—130 §:ssä säädetään.*

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosaston tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen,

asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

vakuutusoikeus voi asianosaisen tai eläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

17.

Laki**asumistukilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/1975) 20 §:n 1 momentti, 21 a ja 22 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 340/1997, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

20 §

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta tarkastuslautakunnalta ja tarkastuslautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Tarkastuslautakunnasta säädetään sairausvakuutuslaissa (364/63).

Ehdotus

20 §

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan* päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta säädetään sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (/).

21 a §

Jos tarkastuslautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 20 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

21 a §

Jos sosiaaliturvan *muutoksenhakulautakunnalle* tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut 20 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

22 §

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi kansaneläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille

22 §

Jos *Kansaneläkelaitoksen antama* lainvoimainen päätös perustuu *virheelliseen* tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen *vaatimuksesta* poistaa

asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös tarkastuslautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.*

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos Kansaneläkelaitos tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää etuuden maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta* ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Lakia sovelletaan hakemuksiin, jotka tulevat vireille 1 päivänä tammikuuta 2007 tai sen jälkeen.